

**HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU**

OPINNÄYTETYÖ

Joensuun Nuorisoverstas ry

Palautteen keräämisen kehittäminen

Hannu Siponen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 09 / 2013

www.humak.fi

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Hannu Siponen	Sivumäärä 41 ja 2 liitesivua
Työn nimi Joensuun Nuorisoverstas ry. Palautteen keräämisen kehittäminen	
Ohjaava(t) opettaja(t) Heli Aalto	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Joensuun Nuorisoverstas ry. Ulla Mänttari-Tikka	
Tiivistelmä <p>Toiminnallisen opinnäytetyöni tarkoituksena on kehittää uusia välineitä Joensuun Nuorisoverstas ry:n palautteen keräämiseen. Tavoitteeni oli luoda Nuorisoverstaalle kohderyhmään toimivia menetelmiä, joiden avulla saataisiin kerättyä laadullista palautetta Nuorisoverstaan toiminnasta.</p> <p>Uusien ja toimivien menetelmien myötä Nuorisoverstas pystyisi kehittämään toimintaansa tuloksellisemmaksi ja kohderyhmään sopivammaksi. Toimivien menetelmien ansiosta nuoret voisivat saada äänensä kuuluviin paremmin. Nuorisoverstas saisi palautetta toiminnastaan nuorten tasolta, jonka avulla käytännön toimintoja voitaisiin kehittää palvelemaan nuoria parhaalla mahdollisella tavalla.</p> <p>Opinnäytetyöni koostuu kahdesta päämenetelmästä, eli havainnointijaksosta ja toiminnallisen osuuden toteutusmenetelmästä. Havainnointijaksolla hankin käytännöntason tietoa Nuorisoverstaan asiakkaiden tarpeista ja toiveista. Havainnointijaksolla pohdin myös toteutusmenetelmiä, jotka olisivat kohderyhmään toimivia.</p> <p>Toteutin opinnäytetyössäni kolme erilaista menetelmää, joiden avulla pyrin saamaan mahdollisimman kattavasti tietoa asiakkaiden tarpeista, sekä kehittämisideoista. Kolmen erilaisen menetelmän tavoitteena oli saavuttaa mahdollisimman matala osallistumisen kynnyks jokaiselle nuorelle. Menetelminä toteutin informoidun yksilökyselyn lomakkeella, cafe-menetelmän sekä kuva-korttimenetelmän.</p> <p>Nuorisoverstas hyödyntää opinnäytetyötäni tulevaisuudessa menetelmäoppaantavoin, kun uusia palauttekyseilyitä järjestetään.</p> <p>Opinnäytetyön tilaajana toimii Joensuun Nuorisoverstas ry.</p>	
Asiasanat: nuori, työpaja, havainnointi, palaute	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Hannu Siponen	Number of Pages 41 and 2
Title Joensuun Nuorisoverstas ry. Develop of collecting feedback.	
Supervisor(s) Heli Aalto	
Subscriber and/or Mentor Joensuun Nuorisoverstas ry. Ulla Mänttari-Tikka	
Abstract <p>The purpose of my active final thesis is to develop new methods for people collecting feedback in the Joensuu workshop of youth registered association. My goal was to create working methods for workshop of youth, which enables them to collect quality feedback from a target group about the action at workshop of youth.</p> <p>By means of the new and working methods the workshop of youth could develop its activity more productive and more suitable for the target group. Thanks to workable methods young people could better get their voice be heard. The workshop of youth could get feedback of its activity at the level of young people. That helps man to develop the activities in practice on purpose to serve best young people. My final thesis consists of two main methods; the period of observation and in practice putting period of activity method. During the period of observation I earned knowledge on practical level about the needs and hopes of clients. During the period of observation I also analysed the methods of realization, that could be working for the target group.</p> <p>I put in practice three different methods in my final thesis. With their help I aimed to get as much knowledge as possible about the needs of the clients and to get ideas of development for them. The goal of these three methods were to achieve for every young , as low threshold as possible in taking part to give feedback by the means of inquiries. The methods , which I put in practice were; informed individual inquiry with document, cafe- method and picture card method.</p> <p>The workshop of youth benefits my final thesis in the future as a method guide in the situations when people arrange new inquiries of feedback.</p> <p>The subscriber of the final thesis is The Joensuu workshop of youth registered association.</p>	
Keywords: Youth, workshop, observation, feedback	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
1.1 Joensuun Nuorisoverstas ry	7
1.2 Joensuun Nuorisoverstas ry:n asiakas	9
2 HAVAINNOINTIJAKSO	10
2.1 Ensihavainnot	11
2.2 Kohderyhmään tutustuminen sekä yksilöiden tarpeiden hahmottaminen	14
2.3 Analysointi sekä johtopäätösten teko	16
3 YHTEISÖLLISYYDEN MERKITYS	18
3.1 Nuorten välinen yhteisöllisyys	19
3.2 Nuoren ja valmentajan välinen yhteisöllisyys	21
3.3 Pohdinta	22
4.1 Yksilökysely	24
4.2 Cafe - menetelmä	25
4.3 Kuvakortti - menetelmä	27
5 KOKEMUKSET MENETELMISTÄ	29
5.1 Yksilökyselyn toimivuus	31
5.2 Cafe - menetelmän toimivuus	32
5.3 Kuvakortti - menetelmän toimivuus	33
6 POHDINTA	35
LÄHTEET	40
LIITTEET	42
Liite 1	43
Liite 2	45

1 JOHDANTO

Joensuun Nuorisoverstas ry toimii nuorten tukijana kohti työelämää tai koulu- maailmaa. Nuorisoverstas tarjoaa pääsääntöisesti yksilövalmennusta sekä työpajatoimintaa, joiden avulla nuorella on paremmat mahdollisuudet päästä eteenpäin työ tai koulutusurallaan. Opinnäytetyöni aiheena ovat Nuorisoverstaan palautteen keräämisen menetelmien tarkastelu sekä niiden kehittäminen. Tavoitteena oli saada laadullista palautetta nuorilta, jonka avulla Nuorisoverstaan toimintaa voidaan jatkossa kehittää entistäkin paremmin. Haasteina palautteen keräämisessä ovat olleet toiminnanjohtajan Ulla Mänttari-Tikan mukaan nuorten motivoiminen menetelmiin sekä toimivien menetelmien toteuttaminen. Aikaisempien palautteen keräämisen toteutuksien haasteina ovat olleet kriittisen sekä toimintaa kehittävän palautteen puutteellisuus. Nuorisoverstaan toiminnasta annetaan vuosittain hyvää palautetta asiakkaiden toimesta, mutta palautteen laatu ei ole palvellut toiminnan kehittämisessä parhaalla mahdollisella tavalla. Opinnäytetyöni haasteena olikin pohtia palautteen keräämisen menetelmiä, joiden avulla Nuorisoverstaan nuoret saataisiin motivoitua pohtimaan kriittisesti Nuorisoverstaan toimintaa.

Opinnäytetyölläni on yhteiskunnallisesti merkitystä, koska nuorten siirtymäongelmat peruskoulutuksesta jatkokoulutukseen ovat koko yhteiskuntamme haaste (Alatupa 2007, 13 - 17). Yhteiskuntamme tarjoaa erilaisia toimenpiteitä, joilla pyritään ennaltaehkäisemään nuorten syrjäytymistä yhteiskuntamme palveluista. Joensuun Nuorisoverstas ry toimii yhtenä toteutustapana Joensuun seudun nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisijänä. Nuorisoverstas tarjoaa nuorille mahdollisuuden pohtia omia ajatuksiaan ohjatusti ja tuetusti. Nuorisoverstas pyrkii tuomaan nuorille julki mahdollisuuksia, joita he voisivat toteuttaa. Nuorisoverstas pyrkii myös pysäyttämään nuoren kierteen kohti syrjäytymistä, mikäli sitä on jo tapahtunut. Laadullisen palautteen saaminen nuorilta, mahdollistaisi Nuorisoverstaan toiminnan kehittämisen nuorten näkökulmasta. Toimivien menetelmien muodostaminen Nuorisoverstaalle, toisi parhaimmillaan keinon selvittää nuorten kykyjä sosiaalisissa tilanteissa.

Saija Alatupa pohtii "Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma" teoksessaan nuorten siirtymäongelmista peruskoulutuksesta toiselle asteelle. Alatupa oli ha-

vainnut Suomessa suurimmiksi ongelmiksi nuorten toiselle asteelle siirtymisesä, sen että nuori ei saa opiskelupaikkaa tai saadessaan opiskelupaikan nuori keskeyttää opinnot. Pahimmillaan nuori ei hae opiskelupaikkaa toiselle asteelle ollenkaan. Peruskoulun päättäneistä nuorista 97 % hakee, joko toisen asteen koulutukseen tai perusopetuksen lisäopetukseen. Näistä kuusi prosenttia jää ilman koulutuspaikkaa. Alatupa lisää, että toisaalta ilman koulutuspaikkaa jääneistä reilu puolet sekä hakematta jättäneistä neljäsosa saavat opiskelupaikan myöhemmin jälkivalinnassa tai suoravalinnassa. Valitettava tosiasia on, että valituista opiskelijoista 2,5 % keskeyttää opinnot pian opiskelun alettua. Loppujen lopuksi noin viisi prosenttia keskeyttää opintonsa viimeistään toisen lukuvuoden alussa. Alatupa pohtii myös isojen kaupunkien tilannetta, joissa koulutusmahdollisuuksia on paljon. Nuoret eivät välttämättä kykene hahmottamaan koulutustarjonnan kokonaiskuvaa, joka johtaa epätietoisuuteen haluamastaan opintolinjasta. Usein nuori jättää kokonaan hakematta koulutukseen pohtiakseen kiinnostuksen kohdetta. Suppeampien koulutustarjonnan omaavien alueiden tilastoissa näkyy selkeämmin poikien haluttomuus opiskella. Alatuvan mukaan tämä saattaa johtua miesten ja naisten perinteisistä työrooleista. Eli mikäli tarjolla on koulutusaloja, jotka ovat naisten suosiossa, saattavat miehet jättää hakematta koulutukseen kokonaan (mt., 13 - 17.) Joensuun alueella koulutusalojen tarjonta on laaja, joten koulutusmahdollisuuksien puutteesta nuorten haasteet Joensuun alueella eivät mielestäni muodostu. Olen samaa mieltä Alatuvan kanssa, että liiallinen tarjonta saattaa hämmentää nuoren ajatuksia, siitä mikä on sopivin ala nuorelle itselleen. Joensuun Nuorisoverstas tarjoaakin tähän ongelmaan nuorille palvelua, jonka tarkoituksena on päästää nuori kokeilemaan erilaisia työtehtäviä työpajalla. Samalla nuorella on aikaa pohtia oman mielenkiinnon kohteita koulu- tai työmaailmasta. Nuorisoverstaalla on myös valmentaja, joka on erikoistunut nuorten tukemiseen koulutyöskentelyssä.

Opinnäytetyöni rakentui havainnointijaksosta, jonka aikana saaduista ajatuksista voitiin arvioida tulevien menetelmien toimivuutta etukäteen. Havainnointijakson aikana ja jälkeen tutustuin lähdekirjallisuuteen, jonka tukemana etsin sopivia menetelmiä. Näiden menetelmien voimin uskoin saavani mahdollisimman kattavasti tietoa nuorten mielipiteistä Nuorisoverstaan kehittämistä ajatellen. Toteutin menetelmät eri päivinä, jotta palautteen antaminen ei tuntuisi nuorista puuduttavalta. Tavoitteeni oli kehittää toimivia menetelmiä, joten uskoin saavani

parhaan tuloksen jokaiselle menetelmälle toteuttamalla ne omalla ajalla toisistaan erillään. Menetelmien toteutuksien aikana havainnoin nuorten käyttäytymistä menetelmän asettamien haasteiden kautta. Esimerkiksi ryhmätyöskentelyä vaativissa menetelmissä havainnoin nuorten sosiaalisia taitoja. Pyrin havainnoimaan myös nuorten muodostamien ryhmien sisäistä dynamiikkaa sekä ryhmän jäsenten statuseroja. Opinnäytetyössäni käyn läpi havaintojani viitaten lähdekirjallisuuteen, jotta pystyisin löytämään havainnoistani yhtymäkohtia todettuihin teorioihin. Havainnointijakson perusteella opinnäytetyöni muodostui toiminnalliseksi opinnäytetyöksi, jota perustelen enemmän havainnointijakson kuvailussa myöhemmin.

1.1 Joensuun Nuorisoverstas ry

Joensuun Nuorisoverstas ry tuottaa työpajapalveluita kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Yhdistyksenä Nuorisoverstas tarjoaa uusia innovatiivisia toimintamalleja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Nuorisoverstas on myös aktiivisesti mukana oman toimialansa kehittämässä omalla paikkakunnallaan Joensuussa. Nuorisoverstaan arvomaailmaan kuuluu luovuus, rehellisyys, vastuullisuus ja yhteisöllisyys (Joensuun Nuorisoverstas ry:n toimintasuunnitelma 2013, 3 - 4.)

Konkreettisesti Joensuun Nuorisoverstas ry tarjoaa Joensuun alueella työpajan, yksilövalmennuksen sekä starttiverstaan. Työpajatoiminnan eli taitoverstaan tavoitteena on tuottaa Joensuun seudun 16 - 28 -vuotiaille nuorille työelämälähtöistä tietoa, niin kädentaitojen kuin tiedon merkeissä. Työpajalle voi hakea edellä mainittuun ikäryhmään kuulumalla sekä olemalla oikeutettu työmarkkina- tai työllistämistukeen. Toinen vaihtoehto on suorittaa opiskeluun liittyvää harjoittelua taitoverstaalla. Taitoverstaalle hakemiseen riittää edellä mainittujen vaatimusten lisäksi halu tehdä verstaan töitä. Käytännöntasolla työpajan työajat ovat pääsääntöisesti arkisin klo 8 - 14, eli työpäivän pituus on kuusi tuntia. Työharjoittelujakson pituus, yhdestä kuuteen kuukauteen riippuu yksilösuunnitelmasta, joka luodaan jokaiselle nuorelle hänen astuessaan Nuorisoverstaan asiakkaaksi. Yksilösuunnitelman avulla kartoitetaan nuoren tarpeet ohjauksessa. Oikein täsmennetyllä ohjauksella saadaan aikaan paras tulos nuoren kannalta, koska näin nuoren mielipide, elämäntilanne sekä muut yksilölliset tarpeet tullaan huo-

mioimaan parhaiten. Starttiverstaan tarjoama palvelu on suunnattu samaan ikäryhmään, kuin edellä mainittu. Starttiverstaan tarkoitus on tuoda elämännhallinnallisia taitoja nuoren arkeen ennen muuta valmennusta, työelämää tai koulu maailmaa (Joensuun Nuorisoverstas toimintasuunnitelma 2013, 3 - 5.)

Nuorisoverstaan henkilöstö koostuu 12 henkilön muodostamasta yksilö- ja työvalmentaja tiimistä, johtavasta yksilövalmentajasta sekä toiminnanjohtajasta. Joensuun Nuorisoverstas ry on perustettu vuonna 1995. Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää nuorten elämännhallinnan valmiuksia ja arjentaitoja sekä tukea siirtymistä koulutukseen ja työelämään. Taitoverstas sisältää teknisen eli kovien materiaalien kanssa työstimisen, sekä tekstiilipuolen, jossa käsitellään pehmeitä materiaaleja. Nuorisoverstaan tiloissa on myös sosiaalitulat, jossa on mahdollisuus päästä tekemään siivous sekä kotitaloustöitä. Nuorisoverstas järjestää nuorille myös yhteisiä harrastustuokioita, koulutustilaisuuksia sekä liikuntapäiviä. Nuorisoverstaan tarkoitus on tukea toiminnollaan nuorta kohti työ- tai kouluelämää. Nuoren elämää pyritään vahvistamaan tuomalla nuorelle terveellinen päivärytmi, joka muodostuu Nuorisoverstaan työajoista. Nuorelle pyritään tuomaan vastuullisuutta omaan elämään sekä lisäämään nuoren oma-aloitteellisuutta (Joensuun Nuorisoverstas ry 2013.)

Nuorisoverstaan toimintaa tarkastellessa erityispedagogiikan näkökulmasta, voidaan huomata nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen olevan tärkeimmässä roolissa. Nuoren valmentaminen kohti aikuisuutta ja vastuunottamista on erityiskasvatuksen näkökulmasta tärkeää nuoren tukemista. Yhteiskunnassamme on asetettu tiettyjä odotuksia, joiden mukaan ihmisen on saavutettava esimerkiksi koulutus ja työpaikka tietyssä ajassa. Mikäli tästä poikkeaa, on yhteiskunnallisesti tarkasteltaessa "normaalista" elämän kehityksestä jäljessä. Nuoren jäädessä syystä tai toisesta jälkeen koulutus- tai työelämästä, voidaan Nuorisoverstaan toiminnalla tukea nuoren kehitystä kohti asetettuja tavoitteita (Ahvenainen, Ikonen & Koro 2002, 20 - 25.)

Yhteiskunnassamme on tehty päätös ottaa nuorten yhteiskuntatakuu hallituksen kärkihankkeeksi. Nuorisotakuun tarkoituksena on työllisyyden lisääminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Nuorisotakuun avulla on päätetty yhteiskunnallisesti, että nuorten syrjäytymistä tullaan ehkäisemään mahdollisimman monin

erilaisin keinoin. Nuorisotakuulla tarkoitetaan käytännössä, että jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, työkokeilu- opiskelu, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen kuuluu myös koulutustakuu, joka turvaa jokaiselle peruskoulun päättäneelle koulutuspaikan luki- oissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa, kuntoutuksessa tai muulla tavoin. Joensuun Nuorisoverstas toteuttaa omalla toiminnallaan nuorisotakuun asettamia tavoitteita tarjoamalla työpajatoimintaa nuorille. Työpajatoiminnan avulla nuorten elämänhallinnallisia taitoja ja työ- tai koulutusvalmiuksia pyritään kohentamaan. Nuorisotakuun toteutumiseksi tarvitaan toimijoita kaikilta toimialoilta, jotta yhteiskuntamme voisi vastata nuorisotakuun haasteeseen (Nuorisotakuu 2013.)

1.2 Joensuun Nuorisoverstas ry:n asiakas

Joensuun Nuorisoverstaan nuoret voidaan jakaa kahteen ryhmään. Ensimmäinen ryhmä ovat nuoret, jotka ovat Nuorisoverstaan palveluissa työ- ja elinkeinotoimiston, sosiaaliviranomaisten tai koulutusorganisaatioiden välittämänä aktiivointitoimenpiteinä. Toisena ryhmänä ovat nuoret, 16 - 28-vuotiaat käyttäjäasiakkaat. Heidän kohdallaan perinteinen koulutusväylä ei anna tarpeeksi valmiuksia selviytymiseen työ- tai koulutusmaailmassa. Nuoren taustalla voi olla turhautuneisuutta, toivottomuutta, keskeytyneitä opintoja tai työttömyyttä. Näiden seurauksena nuori voi ajautua useiden viranomaisten, kuten poliisin tai sosiaalitoimen palveluihin. Joensuun Nuorisoverstaalle tullessaan jokaiselle nuorelle laaditaan yksilöllinen suunnitelma nuoren haasteiden selvittämiseksi. Yksilösuunnitelman avulla jokaiselle nuorelle taataan täsmennetty ohjaus, jonka kautta nuoren elämää saadaan kohennettua mahdollisimman hyvin tuloksin. Suunnitelman avulla nuoren tarpeet kartoitetaan ja palvelun laatu saadaan selvitettyä (Toimintasuunnitelma 2013, 6 - 7.)

Haapala (2002, 29 - 32.) pohtii "Tulevaisuuskasvatus" teoksessaan nuorten tulevaisuuden ajattelutapoja, sekä yhteiskunnallisten vaikutusten muodostamia tulevaisuuspaineita. Haapalan mukaan nuori ei välttämättä kykene pohtimaan tulevaisuuttaan rakentavasti, jonka vuoksi nuori saattaa tehdä elämässään hä-

täisiä ratkaisuja. Nuoren tekemiä hätäisiä ratkaisuja voivat olla esimerkiksi koulutuksen keskeyttäminen vain sillä perusteella, että nuorta ei vain kiinnostanut. Haapalan mukaan tämä johtuu nuoren negatiivisesta tulevaisuuden ajattelusta, jonka seuraukset voivat olla lähtökohtaa huonommat. Joensuun Nuorisoverstaan toiminnassa pyritään tuomaan nuorille ajatteluun pitkäjänteisyyttä, sekä tavoitteellista ajattelua tulevaisuudesta. Mielestäni Nuorisoverstas vastaa nuorten negatiiviseen tulevaisuuden ajatteluun toiminnallaan erittäin hyvin. Nuorisoverstaan toiminta työpajalla antaa nuorille mahdollisuuden nähdä omia kykyjään työelämässä. Työpajalla on myös mahdollisuus pohtia valmentajan kanssa tulevaisuuden näkymää mielestäni sosiokulttuurisesti ohjattuna. Tarkoitan tällä ohjausmenetelmää, jonka avulla nuoren annetaan itse tehdä ja oivaltaa. Valmentaja varmistaa nuoren pysyvän kuitenkin oikealla polulla antaen tienviittoja matkanvarrella (Haapala 2002, 29 - 32.)

2 HAVAINNOINTIJAKSO

Opinnäytetyötäni suunnitellessani pohdin mahdollisia menetelmiä, joiden avulla laadullista palautetta saataisiin kerättyä mahdollisimman kattavasti. Hankkimani teorian tieto erilaisista menetelmistä ja niiden toteutuksista ei tuntunut riittävältä tiedolta. Halusin saada konkreettista tietoa tulevasta kohderyhmästä, jotta käytettävät menetelmät toimisivat mahdollisimman hyvin. Päätin toteuttaa havainnointijakson, jonka aikana toteuttaisin havaintoja Nuorisoverstaan sekä nuorten toiminnoista. Havaintojeni perusteella pystyin perustelemaan muodostamieni menetelmien osa-alueita. Havainnointijakson aikana selvitin nuorten erilaisia mahdollisuuksia toimia Nuorisoverstaalla, jotta saisin parhaan mahdollisen kokonaiskuvan arjen toiminnasta. Ymmärtääkseni opinnäytetyöni haasteet ja mahdollisuudet, oli havainnointijakson suorittaminen välttämätöntä. Nuorisoverstaan kehittämisen kannalta on tärkeää saada tietoa kokonaisvaltaisesti, jotta pystyisin toteuttamaan mahdollisimman onnistuneen palautekyselyn.

Sovin Nuorisoverstaan toiminnanjohtajan Ulla Mänttari-Tikan kanssa roolistani havainnointijaksolla. Roolini nuorten kanssa oli keskusteleva, muttei ohjaava. Olin keskusteluiden herättäjä sekä välikysymysten esittäjä. Seurasin valmentajien ja nuorten välisiä tekemisiä sekä olin mukana toimimassa nuoren kanssa,

mikäli nuori tätä halusi. Mikäli nuorten kanssa syntyi keskustelua palautteen tiimoilta, pystyin käyttämään tätä palautetta raportissani havainnointi tuloksiin viitattuna.

Havainnointijaksolla Nuorisoverstaalla asetuin vieraan rooliin, kuitenkin samalla toimintaan tutustuen. Sovimmeekin, että Ulla Mänttari-Tikka tiedottaa Nuorisoverstaan nuorille ennen kuin aloitan havainnointijakson, että miksi minä olen siellä. Jokainen nuori oli jo ennestään tietoinen kuka olen ja mistä tulen. Sovin Ullan Mänttari-Tikan kanssa, että olen paikalla arkisin klo 10.00 - 14.00 välisenä aikana, koska silloin nuoria on talolla eniten.

Tavoitteeni havainnointijaksolla oli myös jäsentää ennalta pohtimani ajatukset palautteen keräämisen menetelmiin liittyen. Havainnointijakson aikana pyrin saamaan kattavasti tietoa mahdollisista tekijöistä, jotka vaikuttavat palautteen keräämisen menetelmien muodostamiseen. Ennen havainnointijakson aloittamista olin muodostanut havainnointisuunnitelman, jonka mukaan pohdin seuraavani nuorten yleistä toimintaa, muodostuneiden ryhmien käyttäytymistä sekä mitkä seikat ovat vaikuttaneet ryhmittymien muodostumiseen. Tarkastelin myös nuorten keskeistä vuorovaikutusta sekä myös nuorten ja ohjaajien välistä vuorovaikutusta. Tulkitsin myös ohjaustilanteita, koska halusin selvittää millaisia menetelmiä ohjaajat käyttävät työssään. Pyrin myös havainnoimaan mahdollisia yhteisöllisyyden ilmentymiä Nuorisoverstaalla. Havainnointijakson aikana tein muistiinpanoja, jotta saisin tapahtumat kirjattua myöhempää dokumentointia varten. Mielestäni yhteisöllisyyden merkitys on suuri, kun toimitaan Nuorisoverstaan kokoisissa yhteisöissä ja ryhmissä. Tästä syystä keskitin yhden aihealueen yhteisöllisyyden ilmenemiseen Nuorisoverstaalla. Yhteisöllisyyden merkityksestä sekä ilmenemisestä aion kertoa enemmän yhteisöllisyyden merkitys osiossa.

2.1 Ensihavainnot

Aloittaessani tutustumisen Joensuun Nuorisoverstaan toimintaan konkreettisesti, havaitsin nuorten olevan melko kaukaisia minua kohtaan. Monikaan nuori ei luonut katsekontaktia puhumattakaan tervehtimisestä. Aioin tutustua jokaiseen Nuorisoverstaan nuoreen, joten aloitin varovaisen tervehtimisen henkilökohtai-

sesti jokaisen kanssa. Ensimmäisten päivien aikana pääsin tutustumaan nuoriin ainoastaan nimien muodossa, sillä nuoret eivät olleet halukkaita aloittamaan keskusteluita, joiden kautta olisin saanut paremmin tietoa nuorten omista toiveista Nuorisoverstasta ajatellen.

Valmentajien kanssa keskusteltaessa sain tietoa nuorten toimintatavoista Nuorisoverstaalla, mutta en halunnut sen vaikuttavan havaintoihini ennakkoluuloina. Halusin tutustua nuoriin sen hetkisinä ihmisinä, jotka toimivat sen mukaisten ajatuksiensa pohjalta. Nuoren yksityiselämä vaikuttaa suuresti Nuorisoverstaalla toimimiseen. Koin, että pidemmän aikaa Nuorisoverstaalla olleet nuoret olivat hiljaisempia ja enemmän ympäristöään tarkkailevia. Näillä nuorilla oli kehkeytynyt työnomainen rutiini päivään, jonka ansiosta he olivat keskittyneempiä työhönsä. Mielestäni se on ymmärrettävää, koska siihen Nuorisoverstaan toiminta nimenomaan tähtää.

Nuorisoverstaan toiminnalla tuetaan nuoren normatiivista kasvun kehitystä, jota Havighurst (2011, 84 - 86.) havainnollistaa konkreettisin elämänvaiheiden tapahtumina. Ihmisen kehityksen vaiheita on kuvattu syntymästä, aina ihmisen kypsyyden ikävaiheeseen. Keskityn opinnäytetyössäni tarkemmin nuoruuden ja jäsentymisen vaiheeseen, joiden aikana ihmisen kehityksessä tulisi tapahtua siirtyminen kohti aikuisuutta. Opinnäytetyöni kohderyhmänä toimivat 16 - 28-vuotiaat nuoret, joiden normatiivinen kehitys yhteiskunnan odotusten mukaan on poikennut, kun kyseistä kohderyhmää tarkastellaan Havighurstin teorioiden mukaan. Nuoruuden vaiheessa, eli 12 - 20-vuotiaiden nuorten elämässä tapahtuu suuria muutoksia. Muutokset keskittyvät henkiseen ja fyysiseen puoleen, jotka voivat aiheuttaa nuorelle hämmennystä. Nuoruusvaihe voidaan Dunderfeltin (2011, 84 - 86.) mukaan jakaa kolmeen jaksoon, joiden aikana nuori kokee nuoruusiän varhaisvaiheen, keskivaiheen sekä loppuvaiheen. Nuoruusiän varhaisvaiheessa nuori kokee esimerkiksi biologisen murrosiän, ihmissuhteiden kriisejä sekä protestointia vanhempiaan tai muita auktoriteetteja vastaan. Nuoruusiän keskivaiheessa nuori käy läpi omien rajojen kokeilemistä sekä identiteettikriisin, johon kuuluu minäkokemuksen selkiinnyttämistä. Nuori kokee myös ihastumisen rinnalla syvällisiä ihmissuhteita. Nuoruusiän loppuvaiheessa nuori kokee seestymisvaiheen, jonka aikana nuori aloittaa itsenäisen elämän. Vaiheeseen kuuluu myös nuoren oman paikan pohtimista maailmassa. Nuoruus on

Havighurstin mukaan vaihe elämässä, jolloin oman yksilöllisyyden sisäistämisen rinnalla huomioidaan suhde muihin ihmisiin, luontoon ja koko maailmankaikkeuteen. Nuorisoverstaan toiminnalla tuetaan nuoren kehitystä kohti aikuisuutta Havighurstin kuvaileman kehityksen mukaisesti. Nuorisoverstas tuo nuoren elämään aikuisuuteen siirtymisen edellyttäviä elementtejä, kuten vastuunottamista omasta elämästään. Nuorisoverstaalla työskentelevien nuorten kohdalla on havaintojeni mukaan tapahtunut poikkeavuus Havighurstin kehitysteoriasta. Nuoren kehittyminen kohti aikuisuutta ei ole välttämättä alkanut nuoruusiän loppuvaiheessa, tai kehitys on kesken. Nuorisoverstaan toiminnan avulla nuori voidaan saada selkeyttämään omia ajatuksiaan tulevaisuuden suunnitelmista, joihin heidän voimavaransa eivät ole riittäneet ilman aikuisen tukea (Dunderfelt 2011, 84 - 86.)

Nuoruudesta siirryttäessä aikuisuuden kynnykselle tapahtuu nuoren elämässä paljon uusia asioita. Nuoren tulee ottaa todellinen vastuu omasta elämästään sekä pohdittava omaa paikkaansa maailmassa toden teolla. Yhteiskunnan näkökulmasta nuori on aikuinen täyttäessään 18- vuotta, joka tarkoittaa nuoren olevan täysin vastuullinen teoistaan ja päätöksistään. Jokainen nuori ei välttämättä koe olevansa aikuinen tuolloin, koska aikuisuus ja täysi-ikäisyys ovat kaksi eri asiaa. Dunderfeltin mukaan aikuisuus on prosessi, joka alkaa yleensä 18 - 22 - ikävuoden kohdalla, mutta prosessina kestää läpi elämän. Tarkkaa ikää ihmisen kehittymisen vaiheille ei voida sanoa, koska olemme jokainen ainutlaatuinen yksilö. Kehitymme jokainen omaa tahtia, mutta Dunderfeltin mukaan ihminen kehittyy yleensä näiden edellä mainittujen kehitysvaiheiden mukaan. Määritettäessä yhteiskunnallisia sääntöjä ja lakeja on meillä oltava tiettyjä rajoja, joiden mukaan voidaan todeta ihmisen kehitys olevan tietyllä tasolla. Jäsentymisen vaiheessa noin 20 - 40-vuotiaana ihminen kokee elämässään vaiheen, jonka aikana hän hakeutuu omien sisäisten tunteiden mukaisesti sosiaalisiin ryhmiin. Ihminen valitsee itselleen elämänkumppanin, jonka kanssa kykenee perustamaan perheen. Kehitykseen kuuluu täydellisen vastuunottaminen omasta elämästään, joka johtaa ansiotyön hankkimiseen. Ihminen kokee myös tarvetta yhteisölliseen vastuun ottamiseen, jonka tarkoituksena on kehittää yhteisiä toimintoja tai pyrkiä auttamaan heikompiaan. Jäsentymisen vaiheessa ihminen muokkaa omia aikaisempiaan käsityksiä esimerkiksi maailmankatsomuksestaan, joka kuvastaa minäkuvan uudelleen ajattelua. Ihmisen arvot

saattavat muuttua nuoruuden vaiheesta erilaisiksi, joka johtuu elämänvaiheen muutoksesta. Uuden elämänvaiheen toiveet ja tarpeet ovat erilaiset verrattuna nuoruuteen, joka kuvastaa aikuisuuteen kasvua (Dunderfelt 2011, 84 - 99.) Nuorisoverstaan nuoret elävät edellä mainittua nuoren elämänvaihetta, mutta havaintojeni mukaan kyseiset nuoret ovat jäljessä nuoruusvaiheen tehtävistä. Nuorisoverstaan nuorten tulisi kehittyä jo kohti aikuisuutta, mutta heidän kehitys on havaintojeni mukaan vielä nuoruusvaiheen alkupäässä. He etsivät vielä vastausta; kuka minä olen ja mitä minä tekisin elämälläni. Nuorisoverstaan toiminnalla voidaan saada nuoren kehitys kohti aikuisuutta ja sen kautta vastuunottamista omasta elämästä.

2.2 Kohderyhmään tutustuminen sekä yksilöiden tarpeiden hahmottaminen

Nuorisoverstaan nuorten kanssa oli haastavaa saada aikaan keskustelua, joten päätin poiketa havainnointisuunnitelmasta ottamalla ohjaajan roolin. Ohjaajan roolin myötä sain aikaan vuoropuhelua nuorten kanssa, joka lievitti minun ja nuoren välistä keskustelukynnystä. Sain ajatuksen, että aloittaisin nuorten kanssa puuntyöstöprojektin, jonka aikana toimisoin nuoren kanssa työntekijänä. Töitä tehdessä saisin nuoren, ehkä keskustelemaan luontevammin omista sekä Nuorisoverstaasta koskevista asioista. Sain motivoitua muutaman nuoren tekemään puuntyöstöä kanssani aika-ajoittain. Yhdessä tehden nuoren kanssa saadaan aikaan luottamussuhde, jonka ansiosta nuoren on helpompi avautua keskustelemaan.

Nuoren osallistaminen toimintaan voi olla Nuorisoverstaalla haastavaa, koska osalla nuorista oli havaintojeni mukaan masentuneisuuteen viittaavia ulkoisia tunnusmerkkejä. Nuoren motivoiminen työskentelyyn voi olla haastavaa, koska liian suurella painostuksella nuori voi vetäytyä pois koko toiminnasta. Toisaalta liian vähäisen motivoinnin vuoksi nuoren toiminta ei kehity ollenkaan tai päinvastoin pahenee. Osallistaminen toimintaan tulisi tehdä hienovaraisesti aikaa antaen, mutta kuitenkin osallistumista vaatiessa. Lopulta nuoren osallisuutta voitaisiin vaatia, jotta nuoren kehitys sosiaalisesti sekä osallistumisen kannalta saataisiin etenemään. Myös Purjo (2008, 22 - 27.) on havainnut nuorten ohjauksen erilaiset ulottuvuudet, kun nuoren kehitystä pyritään saamaan etene-

mään. Nuoret tarvitsevat konkreettisia kasvatuksellisia lähestymistapoja ja keinoja, joiden avulla nuoren toimintaa saadaan ohjattua kohti elämää vaativia taitoja. Nuorten käyttäytyessä yhteisön normien vastaisesti, tulisi nuorta tukea eniten, koska tuolloin nuori hakee paikkaansa uudessa ympäristössä. Nuori voi olla epävarma toiminnastaan uudessa paikassa, jolloin hän tuo pahaa oloaan julki erilaisin keinoin (Purjo 2008, 22- 27.)

Nuorten kanssa käydyistä keskusteluista huomasin nousevan samankaltaisia aihealueita, kuten ryhmään pääsemisen vaikeus sekä ystävän merkitys Nuorisoverstaalla. Uskoisin ryhmään pääsemisen vaikeuden vaikuttavan Nuorisoverstaan sisällä työnteon laatuun sekä Nuorisoverstaan työilmapiiriin. Tätä kautta ajateltuna tulisi menetelmissä myös painottaa yhteisöllisyyden sekä ystävän merkitystä Nuorisoverstaan nuorten keskuudessa. Päivi Harinen (2008, 12 - 13.) kertoo "Tappelua takapenkillä" -teoksessa nuorten tarpeista ja toiveista tulla hyväksytyksi ikäistensä parissa. Olen samaa mieltä Harisen kanssa, että varsinkin ujoja ja sisäänpäin vetäytyviä nuoria tulisi tukea uusien sosiaalisten verkostojen luomisessa. Harinen kertoo myös, kuinka tärkeitä nuorten ystävyysverkostot ovat. Ystävien avulla nuoret pystyvät samaistumaan toistensa elämäntilanteisiin ja saamaan toisistaan vertaistukea. Ystävien muodostama vertaispaine vaikuttaa nuorten käyttäytymiseen. Ystävien tekemät teot ovat tärkeitä ja niistä otetaan mallia. Nuorisoverstaalla oikein kohdennettuna ystävien merkitys voi nousta osalle nuorista erittäin tärkeäksi motivaation lähteeksi (Harinen 2008, 12 - 13.)

Ystävän merkitystä ja tärkeyttä sosialisatiossa eli ihmisen sosiaalisten taitojen kehittymistä on yleisesti opetuksessa aliarvioitu. Nuorten vertaisryhmien jakamat kokemukset ja saman elämänvaiheen yhtäaikainen kokeminen, tuo monelle nuorelle korvaamatonta tukea sosialisatio kehityksessä. Sosiaalistaitojen omaksuminen jo varhaisessa elämänvaiheessa on suureksi eduksi elämässä menestymiselle (Kuusela 2007, 125 - 128.)

2.3 Analysointi sekä johtopäätösten teko

Havainnointijaksolla sain mielestäni hyvän kokonaiskuvan nuorten sen hetkisestä henkilökohtaisesta hyvinvoinnista sekä nuorten mielipiteistä Nuorisoverstaan kehittämisestä. Lisäksi sain paljon konkreettista tietoa Nuorisoverstaan arkitoiminnasta. Nuorten kanssa toimiessa ja keskustellessa havaitsin useiden nuorten olevan monesti hiljaisia, sekä sisäänpäin sulkeutuneita. Kyseiset nuoret olivat mielestäni arkoja pohtimaan Nuorisoverstasta kehittäviä asioita. Tuntui, että nuoret olivat uupuneita jo omien asioidensa pohtimisesta. Mikko Aalto kertoo "Vuorovaikutustaidot" teoksessaan ihmisen hylätyksi tulemisen pelosta ja itsearvostuksen puutteesta. Aallon mukaan hylätyksi tulemisen pelko on ihmisen syvimpiä sosiaalisia pelkoja. Mikäli ihmisellä ei ole ollut elämässään kokemuksia merkittävänä olemisesta, kuten esimerkiksi tärkeys vanhemmille tai sisarille, voi ihmisen myöhäisemmissä elämänvaiheissa ilmetä pelkotiloja sosiaalisissa tilanteissa. Ihminen voi myös kokea itsearvostuksen puutetta, mikäli on joutunut lapsuudessaan esimerkiksi nolatuksi ryhmän edessä. Ihmisen kyky toimia sosiaalisissa tilanteissa voi muodostua erittäin epämukavaksi tilanteeksi (Aalto 2002, 46 - 47.)

Nuorisoverstaan nuorten kanssa toimiessa havaitsin nuorissa piirteitä, jotka viestivät haluttomuudesta keskustella muiden ihmisten kanssa. Koin muutaman nuoren kohdalla tilanteista vetäytymistä, jota he viestivät kehonkielellään, pukeutumisellaan ja toimintatavoillaan. Yrittäessäni saada aikaan keskustelua heidän kanssaan, saattoi nuori hakeutua omien töidensä pariin. Aalto kertoo yleisesti turvattomuuspohjaisista peloista, joissa ihminen ei löydä itsestään riittävää turvaa. Useasti ihminen ei tuolloin löydä muista ihmisistä turvallisuuden lähdeä. Kyseisen kaltaisiin turvattomuuden tunteeseen liittyy Aallon mukaan useasti lapsuuden traumat turvattomasti kasvuympäristöstä. Pelko on ihmiselle suojaava toiminto, jonka ansiosta pystymme välttämään onnettomuuksia. Liiallisen pelon saattamana ihmisestä voi, kuitenkin kehittyä sosiaalisia tilanteita pelkäävä (mt., 46 - 47.)

Nuorisoverstaan tarjoamat palvelut tukevat nuoren kehitystä turvallisella kasvuympäristöllä, jossa on mahdollisuus keskustella mieltä painavista asioista ammatillisen valmentajan kanssa. Nuorisoverstaan toiminnoilla tuetaan myös nuoren kokonaisvaltaista sosiaalistumista. Heikkojen sosiaalisten taitojen omaava nuori, ei välttämättä kehity valmennusjakson aikana työ- tai koulutusmaailman odotuksien mukaisesti. Nuorisoverstaalla tarjotaan nuorelle malli, kuinka työelämälähtöisissä sosiaalisissa tilanteissa toimitaan. Tulevaisuudessa nuorella on olemassa tiedot ja keinot, kuinka sosiaalisesti voidaan kehittyä. Sosiaalistuminen ei kuitenkaan ole välttämättä vain opeteltava malli, vaan joidenkin nuorten kohdalla tulisi purkaa muita elämän haasteita, jotka estävät nuorta olemasta sosiaalinen. Nuorten sosiaalistaminen Nuorisoverstaalla, esimerkiksi ryhmätoiminnoilla on mielestäni yksi keino harjoituttaa nuoria voittamaan pelon erilaisia tuntemuksia.

Ryhmätyöskentelyn tuomat edut ovat positiivisia, mutta se tuo mukanaan myös lisähaasteita. Ryhmän dynamiikka saattaa muodostua edenneen ryhmätyöskentelyn haasteeksi. Kivelä toteaa teoksessaan haasteen ryhmän vastarinnaksi, jonka aikana yksilöistä koostuva ryhmä ei jaksaa työskennellä kaiken aikaa työryhmänä. Vastarintaa voidaan havaita muun muassa tehtävien välttelynä, ihmisuhteilla pelaamisena tai aktiivisena vastaanhangoitteina. Vastarinta kohdistuu usein ryhmänohjaajaan, joka ei useinkaan johdu ohjaajasta vaan ryhmädynamiikan aiheuttamista seuraamuksista. Ohjaajan on omalla toiminnallaan tuettava ryhmädynamiikan oikeaan suuntaan viemistä, jotta ryhmätyöskentely voi kehittyä tavoitteiden asettamaan suuntaan (Kivelä 2010, 37 - 40.)

Havaintojeni perusteella Nuorisoverstaan nuorten ryhmätyöskentely on selkeästi valmentajan ohjaamaa, eli tarkoitan tällä nuorten passiivisuutta ryhmätyöskentelyssä. Osa nuorista kykeni työskentelemään ryhmässä, mutta kuitenkin yksilöinä. Ryhmätyöskentelyssä en havainnut suuresti nuorten välistä sosiaalista kanssakäymistä. Haasteellisuuden valmentajan työhön tuokin nuorten sisänpäin vetäytyneisyys, joka aiheuttaa ryhmätyöskentely tilanteesta nuorelle kenties epämiellyttävän kokemuksen. Nuoren tukeminen tilanteessa rakentavasti sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä ryhmätyöskentelytaitojen kehittymiseksi on haastavaa. Nuorisoverstaalla havaitsin nuorten kohtaavan ryhmätyöskentelyyn liittyviä haasteita Kivelän mainitsemalla välttelevällä toimintatavalla. Nuori pyrki

pois tilanteesta ilman ratkaisua, uskoen ongelman tai haasteen korjaantuvan itsestään. Voimmekin tulkita nuoren vastuunottamisen taitoja tilanteessa, joka kertoo nuoren tarvitsevan tukea itsenäisten päätöksien tekemisessä. Nuoren oivaltaessa erilaiset mahdollisuudet ristiriitatilanteiden selvittämiseksi, kuten kompromissin tekeminen molemmille osapuolille sopivaksi, osoittaa edistystä sosiaalisissa taidoissa (mt., 37 - 40).

Havainnointijakso oli erinomainen keino tutustua Nuorisoverstaan toimintaan. Jälkeenpäin pohdittuani olisin kuitenkin tehnyt ensin viikon mittaisen havainnointijakson, jonka jälkeen olisin laatinut havainnointisuunnitelman tulevaa kahden viikon havainnointijaksoa varten. Kyseisellä toimintatavalla olisin ehkä saanut suunnitelmasta kattavamman, kun minulla olisi ollut pohjatietoa Nuorisoverstaan arkitoiminnasta. Kattavamman suunnitelman avulla olisin mahdollisesti päässyt Nuorisoverstaan toimintaan kiinni syvällisemmin ja tutustunut nuoriin paremmin.

3 YHTEISÖLLISYYDEN MERKITYS

Pohdin Joensuun Nuorisoverstas ry:n yhteisöllisyyttä, niin nuorten kuin nuorten ja valmentajien välisissä yhteisöllisyysuhteissa. Käsittelen yhteisöllisyyttä käsitteenä, sekä avaan käsitettä nuorisoverstaan yhteydessä. Pohdin myös Nuorisoverstaan nuorten polkua kohti nuorisoverstasta sekä yhteisöllisyyden merkitystä tässä matkassa.

Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan yksilön kuulumista johonkin ryhmään, jotta nuori tuntisi olonsa hyväksytyksi sekä tarpeelliseksi. Yhteisöllisyyden tunteen avulla yhteisön jäsenet tuntevat kuuluvansa ryhmään tai yhteisöön, jonka päätavoite motivoi jokaista yksilöä eteenpäin haasteissaan. Yhteisöllisyyden ilmentyminä voidaan pitää yhteen hiileen puhaltamista, yhteistä tekemistä, ryhmäytymistä ja yksinäisyyden vähentymistä (Kaipio 1999, 30 - 31.)

Aro (2011) pohtii yhteisöllisyyttä sosiaalisena yhteenkuuluvuuden tunteena, jonka avulla ihminen kokee emotionaalisia kokemuksia yhteisöön kuulumisesta. Yhteisöllinen tunne perustuu yhteenkuuluvuuden tunteelle, mutta pelkästään

samansuuntainen tunne yhteisössä ei muodosta sosiaalisia yksilöllisiä siteitä. Yksilöiden tulisi toimia vastavuoroisessa toiminnassa orientoituneesti, jotta sosiaalista yhteisöllisyyttä ilmenisi. Nuorisoverstaan toiminnassa yhteisöllisyyden syvällistä tunnetta saadaan havaintojeni perusteella aikaiseksi harvoin. Aron mukaan nuorten toimiessa yhdessä tai pareittain saattaa nuorille muodostua todellinen ystävyysuhde, jonka ansiosta nuoret pääsevät syvälliseen vastavuorovaikutukseen toistensa kanssa. Syvälliseen vuorovaikutukseen, nuoret pääsevät kohdellessaan toisiaan, kuten todelliset ystävät. Aron mukaan nuorten tulee toimia ystävien tavoin toisiaan kohtaan, jotta heidän välilleen voisi muodostua todellinen sosiaalinen side. Nuorisoverstaalla ystävyysuhteet voisivat näin ollen antaa nuorille mahdollisuuksia kehittyä vuorovaikutustaidoissa (Kangaspunta 2011, 38 - 44.)

3.1 Nuorten välinen yhteisöllisyys

Tavoitteena Nuorisoverstaan toiminnassa on havaintojeni mukaan saada nuori yhteisöön, jonka avustuksella nuori näkee yhden tai useamman toimintamallin. Omien havaintojeni mukaan nuorisoverstaan yhteisössä on merkityksellistä nuorten välinen yhteisöllisyys. Nuoret ja valmentajat muodostavat yhdessä yhteisön, joka jakaantuu pienempiin yhteisöihin ja aina pieniin nuorten kaveriporukoihin. Tärkeintä Nuorisoverstaalla yhteisöllisyyden näkökulmasta on näyttää nuorelle toimiva yhteisö, jossa nuori kokee olevansa jäsen sekä merkityksellinen. Yhteisön yhteisöllisyyttä tulisi mielestäni pyrkiä muodostamaan kokoajan paremmaksi sekä vertaistukea antavammaksi. Yhteisöllisyyttä saadaan muodostettua samassa tilanteessa olevien nuorten kohtaamisella, sekä valmentajien ammattitaitoisella keskusteluiden ohjaamisella. Tarkoitin tällä nuorten sosiokulttuurista ohjaamista, eli nuorten annetaan itse oivaltaa asioita ilman liiallista ohjaamista. Valmentaja kuitenkin toimii kuvainnollisesti niin sanottuna tien viittana, joka pitää nuoret oikealla polulla. Kaipio kertoo teoksessaan, että kasvattavan yhteisön tulisi toimia yhdessä oivaltaen, jotta jokainen tuntee ryhmässä onnistumisen tunteen. Nuorisoverstaan kohderyhmään kuuluvassa nuorisossa on havaintojeni perusteella useasti ujoja sekä arkoja nuoria, joille yhdessä toimiminen voisi tuoda sosiaalista tukea. Yhdessä toimimisen avustamana nuoria

saadaan sosiaalistettua sekä rohkaistua toiminaan tulevaisuudessa itsenäisesti (Kaipio 1999, 224 - 226.)

Nuorisoverstaan yhteisön muodostuminen ei havaintojeni mukaan ole nuorilta päin alkavaa. Mielestäni Nuorisoverstaan yhteisön ja yhteisöllisyyden muodostaminen koko Nuorisoverstaan väelle on haastavaa. Yhteisöllisyyttä voisi lisätä erilaisilla ryhmäytymisen menetelmillä, jotta nuorisoverstaan nuoret kokisivat kuuluvansa ryhmään, joka pyrkii parantamaan heidän etuaan. Yhteisöllisyyden muodostuminen nuorten välille tapahtuu samassa elämäntilanteessa olevien nuorten toisiinsa samaistumisesta, nuori ei tunne itseään huonommaksi, kuin muut. Nuoren itsetunto alkaa kohentua hänen nähdessään, ettei hän ole yksin tilanteessa. Tämänkaltainen ryhmäytyminen tapahtuu mielestäni automaattisesti ilman suurempia suunnitelmia asian suhteen, ottaen huomioon nuorten elämäntilanteiden saman vaiheen. Vertaistuen toteutumiseksi tulisi mielestäni ryhmäytymistä tukea mahdollisimman monin erilaisin keinoin valmentajien toimesta. Timo Saloviita (2006, 15 - 18.) kertoo "Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatusta" teoksessaan yhteistoiminnallisesta ryhmätyöskentelystä. Hän kertoo kolmivaiheisen haastattelun menetelmästä, jossa nuorten toimiessa pareittain saadaan heidät keskustelemaan ja jakamaan tietoa. Ohjaajan tulee varmistaa tiedon siirtyminen esimerkiksi kysymällä molemmilta nuorilta konkreettisia asioita työn eri vaiheista. Nuorten tekeminen keskenään tavoitteellisessa työssä lisää vuorovaikutusta ja työn motivaatiota. Nuorten tietäessä, että molempien on hallittava tehtäviensä kokonaisuus teoriassa, ajautuu nuori yksilövastuuseen ryhmätyöskentelyssä. Menetelmässä on ideana saada ryhmäläiset keskustelemaan keskenään ohjatusti. Yhteistoiminnallisen ryhmätyöskentelyn etuina ovat ryhmän tai parityöskentelyn muodostama sosiaalinen kanssakäyminen toisten nuorten kanssa. Vaikka nuorten välinen vuorovaikutus ei välttämättä yllä syvällisen sosiaalisen siteen luomiseen, saadaan nuorille aikaiseksi harjoitteita sosiaalisista kanssakäymisistä (Saloviita 2006, 15 - 18.) Nuorisoverstaan nuoret voisivat kokeilla työskennellä useammin pareittain tai pienryhmissä. Tämä saattaisi lieventää ryhmä- ja parityöskentelyn haasteita ja luoda parempaa ryhmäturvallisuuden tunnetta Nuorisoverstaalla.

3.2 Nuoren ja valmentajan välinen yhteisöllisyys

Nuorisoverstaalla Nuoren ja valmentajan välistä vuorovaikutusta voidaan havaintojeni mukaan verrata työnantajan ja työntekijän väliseen suhteeseen. Nuorisoverstaalla todelliseen työelämään verrattuna, valmentaja on enemmän tukeva ja opastava, eikä vaadi nuorelta liikaa nuoren kykyihin nähden. Kiinnitin huomiota valmentajan haasteisiin vuorovaikutuksessa nuoren kanssa, joita havaitsin olevan esimerkiksi palautteen antaminen nuorelle. Valmentajan tulee antaa nuorelle rakentavaa palautetta, jonka avulla nuori kykenee omaksumaansa itsensä kehittämisen työtehtävissä. Valmentajan on kuitenkin muistettava, että työ on toisaalta toissijainen tuotos verratessa nuoren kasvun kehitykseen. Nuoren tukeminen ja motivoiminen rakentavan palautteen avulla on keino, jonka tarkoituksena ei ole rangaista vaan saada nuori refleктоimaan omaa toimintaansa. Kivelä on pohtinut teoksessaan palautteen antamisen menetelmiä ja hänen mukaansa, palautteen antamisessa tulisi olla varovainen osan nuorten pelkotilojen vuoksi. Nuorilla voi olla pelkotiloja, joita liian jyrkkä palaute voi ruokkia. Nuoret eivät välttämättä ymmärrä palautetta rakentavana kehityksen välineenä, vaan moitteena työnjäljestä (Kivelä & Lempinen 2010, 40 - 41.)

Nuorten sosiaalinen vahvistaminen kokonaisvaltaisesti elämän eri osa-alueilla on Nuorisoverstaan toiminnan ydin. Nuoren tukemisella pyritään saamaan häntä tutkimaan itseään, jotta hän kykenee ymmärtämään omat vahvuusalueensa. Nuoren oma tuntemus itsestään sekä kyky nähdä kehittämisen kohteet omassa toiminnassaan, ovat tärkeitä. Kriittisen palautteen vastaanottaminen sekä kyky jatkaa epäonnistumisenkin jälkeen takaavat hyvät lähtökohdat nuoren elämälle. Petäjä kirjoittaa teoksessaan "Muutosprosessin ohjaaminen", että ihmisen henkistä kasvua tuetaan itsetuntemuksen syvenemisellä sekä vahvistumisella. Eli mielestäni sosiaalinen vahvistuminen on ihmisen itsetunnon kehittymistä, eli itseluottamuksen kasvua. Petäjä kertoo teoksessaan myös ihmisen itsetajunnan sekä itsetietoisuuden kehittämisestä, jonka avulla ihminen pystyy vahvistamaan omaa käyttäytymistään sekä ajatteluaan. Hän myös pohtii, kuinka nuoren sosiaalinen vahvistuminen tapahtuu nuoren itsenä kehittämistä (Petäjä, Merita & Koponen, Eeva 2002, 21 - 23.) Omien havaintojeni mukaan Nuorisoverstaalla valmentajan rooli on todella merkittävä, kun nuorten kehittymistä tuetaan.

3.3 Pohdinta

Nuoren saavuttua Nuorisoverstaalle alkaa hänen sopeuttamisensa verstaan sääntöihin sekä toisiin nuoriin ja valmentajiin. Monelle ihmiselle ensitapaaminen sekä ensikokemukset ovat vaikuttavimpia tekijöitä, kun muodostetaan käsitystä toisesta ihmisestä tai miljööstä. Petäjä kertoo teoksessaan oppimisprosessin myönteisistä ja negatiivista tuntemuksista, kuinka ne vaikuttavat tuntemukseemme sekä ajatteluunne (Petäjä 2002, 13 - 19). Voimme verrata ajatusta Nuorisoverstaan nuoriin, joiden uusi kokemus verstaalla alkaa ensikontaktista. On tärkeää tehdä nuoren olo tervetulleeksi toimintaa sekä vahvistaa nuoren positiivista tunnetta yhteisöstä. Havainnointijakson perusteella nuoret pohtivat, onko paikka heille sopiva ja muodostavat käsityksen haluaako työpajajaksosta irti mitään. Nuoren tunne siitä, että on saavuttanut yhteisön jäsenyyden henkiselällä tasolla tarkoittaa nuorelle itselleen yhteisöllisyyden tunnetta. Prosessi tapahtuu nuoren itsensä sisällä, eikä se välttämättä näyttäydy, kuin myöhemmin kokonaistilanteen parantumisena. Nuorisoverstaan yhteisö toimii kasvattavana yhteisönä luoden yhteisöllisyyttä yhteisön jäsenten välille. Tarkoituksena on antaa nuorille kuvaa yhteisöllisyydestä pienessä mittakaavassa Nuorisoverstaalla, jotta nuoret osaavat hyödyntää sitä muualla elämässä.

Mikko Aalto pohtii "Ryppäästä Ryhmäksi" teoksessa ryhmän turvallisuudesta. Turvallisuudella tarkoitetaan tässä tapauksessa ihmisen tunnetta, joka ei tuota pelkoa. Aallon mukaan turvalliseen ryhmään kuulumalla ihminen voi tulla omaksi itsekseen, joka johtaa ihmisen tyytyväisyyden tunteeseen. Itseensä tyytyväinen ihminen on selviytymiskykyinen, joka kykenee vastaamaan arjen tuomiin haasteisiin rakentavasti. Ihminen voi pahimmillaan tuntea häpeää, pelkoa, syyllisyyttä, arvottomuutta ja turvattomuutta. Turvallisen ryhmään kuulumalla ihminen voi ilmaista omia tarpeitaan ja mielipiteitään, tuntematta huonoa omaatuntoa. Nuorisoverstaan luoma turvallinen ryhmä tai yhteisö on aina muutoksen vallassa uusien nuorten vuoksi. Turvallisen ryhmän ylläpitäminen vaatii rutiininomaisia käytäntöjä, sekä selkeitä toiminnallisia ohjeita. Nuorten jatkuva ryhmäyttäminen nuorisoverstaalla tuo nuoret toisilleen tutuiksi sekä avartaa turvallisuuden tunnetta. Nuorten huomatessa toistensa tarpeiden ja toiveiden olevan samantasoisia, uskoisin vertaistuen ilmenemisen tapahtuvan yksinkertaisemmin (Aalto 2000, 4 - 14.)

4 PALAUTTEEN KERÄÄMINEN JA MENETELMIEN TOIMINTA

Opinnäytetyöni Joensuun Nuorisoverstas ry:llä perustuu palautteen keräämisen menetelmiin. Tavoitteeni oli kahden viikon havainnointijakson perusteella pohtia kohderyhmälle kolme erilaista menetelmää, joiden avulla voidaan kerätä laadullista palautetta Joensuun Nuorisoverstas ry:n toiminnasta sen nuorilta. Nuorisoverstaan toiveena oli, että yhtenä menetelmänä käytetään aikaisemmin toteutettua kyselylomaketta. Kyselylomakkeessa oli kuitenkin huomattu puutteita laadullisen palautteen saamisessa. Lomakkeella saatiin jatkuvasti hyvää palautetta toiminnasta, mutta se tärkein, eli kehittävä palaute, jäi saamatta. Tehtävänäni oli toteuttaa yhtenä menetelmänä kyselylomake uusin näkökulmin, jotta tuotokset palvelisivat Nuorisoverstaan kehittämistä paremmin.

Menetelmien valintaan ja muokkaamiseen vaikuttivat havainnointijakson aikana viettämäni hetket Nuorisoverstaan nuorten kanssa. Pyrin viettämään aikaa jokaisen verstaalla työskentelevän nuoren kanssa, tehden verstaan töitä heidän kanssaan. Samalla pyrin kyselemään heidän mielipiteitä Nuorisoverstaan toiminnasta, sekä aikaisemmista palautteen keräämisen menetelmistä. Sainkin nuorilta erilaisia kehittämisideoita menetelmien mielekkyyden lisäämiseksi, jotta jokainen nuori olisi motivoitunut vastaamaan kyselyyn oman mielipiteensä mukaisesti.

Menetelmien tuli olla kaikkia nuoria palvelevia, että kaikki nuoret ymmärsivät kysymykset ja väittämät. Tuli kuitenkin varoa kysymysten liiallista yksinkertaistamista, jotta nuoret eivät tunteneet itseään aliarvioiduiksi. Toisena kriteerinä pidin menetelmien erilaisuutta, jotta erot menetelmien välillä olisivat selkeästi huomattavissa. Tarkoitin tällä menetelmien eroavaisuutta visuaalisen toiminnan, käytännöntyön sekä nuoren heittäytymisen kynnyksen eroissa. Loppujen lopuksi yksi menetelmä nousi toimivimmaksi menetelmäksi kerätä tietoa toiminnasta. Menetelmien toimivuudesta, ei kuitenkaan voida vetää lopullisia johtopäätöksiä. Menetelmiä kokeiltaessa erilaisten ryhmien kanssa erilaisissa miljöissä, voivat tulokset olla erilaisia. Kuitenkaan ei voida vetää johtopäätöstä muiden menetelmien toimivuudesta, mikäli niitä kokeiltaisiin erilaisten ryhmien kanssa erilaisissa miljöissä.

Kerron seuraavaksi jokaisen menetelmän toimintaperiaatteen ohjeistuksineen, jotta menetelmät voidaan jatkossa toistaa. Pohdin ohjeistuksien lopuksi menetelmän toimivuutta kohderyhmää ajatellen sekä millaisia asioita tulee ottaa huomioon menetelmää järjestettäessä. Käyn läpi ensin kyselylomakkeen, toisena käyn läpi cafe-menetelmän kysymykset sekä toiminnan. Kolmanneksi kerron kuvakorttimenetelmän toiminnan kysymykset ja toiminnan, joka oli mielestäni kaikkein paras menetelmä silloiseen kohderyhmään. Valitsin toteutettaviksi kyseiset menetelmät, koska Nuorisoverstaan toiminta tähtää nuorten valmentamiseen kohti työ- ja koulutusmaailmaa. Menetelmissä nuoret pääsivät harjoittelemaan sosiaalisia taitoja ja ryhmätyöskentelytilanteita. Kyseiset taidot ovat tärkeitä ominaisuuksia nuoren elämässä, kuten Keltikangas - Järvinen (2007) toteaa. Hänen mukaan sosiaalinen pääoma on nuorelle erittäin tärkeää kehityksen kannalta. Nuori pystyy kehittymään sosiaalisissa yhteisöissä avoimemmaksi ja yhteisöllisemmäksi. Hänen mukaan sosiaalisten taitojen tärkeys tiedostetaan yhteiskunnallisesti, mutta käytännöntason tekemisessä yksilön kasvua rajoitetaan sosiaalisten verkostojen hävittämisellä. (Alatupa 2007, 23 - 31.) Havaintojeni mukaan Nuorisoverstaan avoin ilmapiiri on hieno paikka nuoren sosiaalisten taitojen kehittymiselle, mutta sen painoarvoa voisi lisätä ohjaamisen eri keinoin.

4.1 Yksilökysely

Kyselylomakkeen (liite 1.) kysymykset suunnittelin aikaisempien vuosien kyselylomakkeiden perusteella. Tarkoituksena oli yksinkertaistaa ja lyhentää lomaketta, kuitenkin säilyttäen oleelliset kysymykset uudelleen muotoiltuina. Muotoilussa tuli muistaa termien ja sanojen ymmärrettävyys, kuitenkin aliarvioimatta nuorten ymmärryskykyä. Vaikka kysymykset ovat laadittu aikaisempien kysymysten pohjalta, olen tuonut niihin myös oman lisän havainnointijakson perusteella.

Kyselyn toteutin Nuorisoverstaalla informoituna kyselynä, jonka ansiosta jokainen lomakkeen täyttäjä sai opastuksen sekä tarpeen vaatiessa avustusta kysymysten lisäselvityksessä. Nuorisoverstaan nuorten tehdessä töitä ympäristästä huomasi, että oli järkevintä toteuttaa lomakkeen täyttäminen ryhmis-

sä. Jokaisen työsalin nuoriso toimi yhtenä ryhmänä ja nuoret, jotka eivät olleet paikalla saivat täyttää lomakkeen yksitellen myöhemmin. Kyselyn täyttäjille tulee kertoa, että kyselystä ei voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa. Tieto vaikuttaa mielestäni vastaajaan todellisen ajatuksen mukaiseen vastaamiseen, koska näin vastaaja voi toimia anonyyminä.

Havaintojeni mukaan informoitu kysely tulee järjestää kerralla kaikille nuorille tai enintään kahdessa ryhmässä, jotta jokainen nuori pääsee vastaamaan sen hetkisen tietopohjan perusteella. Kyselyä tehtäessä useana eri päivänä tai pienissä ryhmissä, saattaa tieto kysymyksistä levitä nuorten keskuudessa, jolloin kysely ei ole tasapuolinen jokaiselle nuorelle. Kyselyä varten on hyvä varata oma aika ja paikka, jotta työpajan kiireellisyys saadaan eliminoitua. Menetelmien toteutuksien aikana havaitsin nuorten keskuudessa kiireellisyyttä ja levottomuutta, joten työpajasta irrallaan oleva miljöö voi antaa menetelmälle enemmän mielekkyyttä ja painoarvoa. Kyselyä varten varattu tila on virallisempi paikka, joka saattaisi tuoda nuorille motivaatiota enemmän.

4.2 Cafe - menetelmä

Cafe-menetelmässä järjestin neljä pöytäryhmää. Jokaiseen pöytään asetetaan juliste, jossa on kysymys tai kaksi. Tarkoituksena on saada julisteeseen pöytäryhmän ajatuksia kysymyksen tiimoilta. Ryhmien ollessa valmiita laitetaan kysymysjulisteet kiertoon. Seuraava pöytäryhmä saa lukea edellisen ryhmän vastaukset, joiden ansiosta uuden ryhmän ajatukset saattavat syventyä. Kaikkien neljän julisteen kierrettyä julisteisiin on saatu neljän eri ryhmän ajatukset. Kysymykset tai väittämät voivat olla kysymys muodossa tai mielestäni paremmin toimivana ajatuskarttamuotona.

Järjestin cafe-menetelmän loppuun vielä magneettisanoista tehtävä osion, jonka kautta ryhmät voivat muodostaa lopuksi lauseen. Lauseen avulla pyrin saamaan palautetta itse menetelmästä. Magneettisana menetelmää voi käyttää lisänä menetelmässä hyvänä lopetuksena, jonka ansiosta nuoret saavat hieman pohtia yhdessä menetelmän toimivuutta. Nuoret kertoivat magneettisano-

jen avulla menetelmän olevan liian haasteellinen, joka voi kertoa ryhmätyöskentelyn haasteellisuudesta. Nuorten mielestä menetelmä oli myös "tylsä", joka havaintojeni mukaan voi johtua menetelmän vaikeudesta. Havainnointijaksolla huomasin nuorten ryhmätyöskentelyn olevan haastavaa, koska osa nuorista oli hiljaisia ja omissa oloissaan. Toisia nuoria ryhmätyöskentely ei vain kiinnostanut, joka kuvastaa ryhmätyöskentelyn välttelemistä. Menetelmän haasteellisuus kohderyhmään suhteutettuna sai aikaan menetelmän toimimattomuuden, jonka vuoksi menetelmän tavoitteet eivät täytyneet odotetusti. Menetelmän aikana en saanut nuoria avoimeen keskusteluun, johon voi vaikuttaa ryhmän turvattuudentunne. Nuoret eivät saaneet keskustelua alulle, mutta ohjaajan johdattelun ansioista ryhmän sisällä saatiin pienimuotoista mielipiteiden vaihtoa. Tämä tapahtui muutaman ryhmän sisällä, mutta loppuikin lyhyeen, koska vain yksi tai kaksi nuorta uskaltanut avaamaan keskustelua.

Menetelmässä tarvitaan ohjaaja, joka kertoo tehtävästä. Tärkeää on selittää nuorille ryhmätyöskentelyn tärkeyttä, jotta jokainen pääsee kertomaan omia tuntemuksiaan. Tavoitteena on saada aikaan jutustelua ryhmien keskuudessa ja tulokset kirjataan julisteelle. Havaitsin menetelmää toteutettaessa, että ohjaajan tulee valmistautua aktivoimaan nuoria erilaisin lisäkysymyksin. Lisäkysymyksillä voidaan herättää nuorissa uusia ajatuksia, mikäli joku pöytäryhmä ei keksi mitään lisättävää. Lisäkysymyksiä laadittaessa tulee pohtia, että kysymykset eivät johdattele nuoria liikaa vastaamaan tietyllä halutulla tavalla. Lisäkysymysten tarkoitus on vain saada ajatuksia liikkeelle.

Menetelmä vaatii paljon ryhmätyöskentelytaitoja, jonka takia menetelmä ei ollut nuorten suosiossa. Perustelen väitteeni havainnointijaksion aikana tapahtuneisiin ryhmätyöskentelytilanteisiin, joiden aikana nuoret eivät olleet kiinnostuneita toiminnasta. Motivoimisesta huolimatta ryhmässä ei muodostunut keskustelua. Pohdin että se saattoi johtua osaltaan kysymysten laajoista aiheista. Koen, että kysymysten tulisi olla nuoria itseään koskevia, koska monikaan nuori ei antanut paljoa tietoa Nuorisoverstasta koskevissa kysymyksissä. Nuorten havainnoima kokonaiskuva Nuorisoverstaan toiminnasta ei ollut tarpeeksi laaja, jotta he olisivat voineet pohtia kehittämiskohteita.

Menetelmässä käytin kolmea väittämää, jotka olivat; tulen mielelläni verstaalle koska? Työelämään/koulutukseen pääseminen edellyttää minulta? En tule mielelläni Nuorisoverstaalle, koska? Kysymyksien kautta en kuitenkaan saanut toivomaani tulosta. Jälkeenpäin pohdittuani, koen että kysymykset täytyy yksilöidä tarkemmin. Vastausvaihtoehtoina voi olla eri vaihtoehtoja, joiden kautta ryhmät olisivat voineet valita mieleisensä. Valinnan ansiosta nuoret voivat, ehkä saada lisäpohdittavaa. Toisena vaihtoehtona onnistumiselle uskoisin olevan pidempi aika menetelmälle. Kyseistä menetelmää toteutettaessa Nuorisoverstaan ilma-
piiri tuntui kiireiseltä ja koen sen vaikuttaneen tuloksiin.

Menetelmä vaatii paljon ryhmätyöskentelytaitoja sekä ryhmässä on osattava ottaa huomioon jokainen henkilö, koska jokaisen ryhmän jäsenen mielipide on yhtä tärkeä. Menetelmä toimii mielestäni myös eräänlaisena palautteena nuorten oppimista ryhmätyöskentelytaidoista. Ohjaaja voi tarkkailla, kuinka nuoret käyttäytyvät ryhmässä, ja näin tulkita ryhmän suoriutumista. Menetelmän toimivuus vaatii myös rohkeutta kertoa oma mielipiteensä ryhmässä. Mikäli ryhmän jäsenet ovat toisilleen tuttuja, voi menetelmän onnistuminen olla todennäköisempää.

4.3 Kuvakortti - menetelmä

Kuvakortti-menetelmässä 4 - 8 hengen ryhmä asetetaan pöydän ympärille, jonka keskelle on aseteltu sekaisin kuvakortit. Kuvakortteina käytin Resurssirepun kuvataulusarjan kortteja, jotka on valmistaneet Resurssi-yhtiö. Jokaiselle nuorelle jaetaan kysymyslomake, jossa on kolme kysymystä. Menetelmässä ohjaaja käy kysymykset läpi nuorten kanssa ja varmistaa, että jokainen on ymmärtänyt kysymykset. Nuorille selitetään kuvakorttien merkitys, eli jokainen valitsee noin viiden minuutin aikana itselleen vähintään yhden kuvan jokaista kysymystä vastaan. Kuvien avulla nuori pohtii kysymyksiin vastaukset. Kuvien valinnan jälkeen jokainen nuori saa rauhassa noin kymmenen minuutin ajan kirjoittaa vastaukset kysymyksiin. Nuorten ollessa valmiita käydään jokaisen nuoren valitsemat kuvat läpi suullisesti kysymys kerrallaan.

Resurssirepun kuvakorttisarja sisältää tilannekuvia esittäviä piirroksia. Tilannekuvien avulla nuori voi jäsentää ajatuksiaan kuvan esittämän tilanteen mukaan. Kuvan avulla nuoren on mielestäni helpompaa kertoa omia mielipiteitä nojaten kuvan antamaan visuaaliseen tukeen.

Menetelmää kokeillessani havaitsin, että ohjaajan tulee selittää menetelmä selkeästi sekä johdonmukaisesti nuorille. Selkeästi selitettynä menetelmä osoittautui toimivaksi ja antoisaksi. Kuvien avulla nuori pystyy selkeyttämään ja poimimaan ajatuksistaan oleelliset kohdat kysymystä varten. Kuvat mahdollistavat luovan ajattelutavan, koska kuvakorttien erilaiset tilannekuvaukset antavat paljon mahdollisuuksia tulkintaan. Menetelmän selkeä ja johdonmukainen selittäminen on tärkeää, jotta menetelmän idea selkeytyy osallistujille. Menetelmässä nuoret puhuivat muiden nuorten kuulleen avoimesti omista oppimiskokemuksistaan sekä tulevaisuuden suunnitelmistaan. Verrattuna aikaisempaan cafe-menetelmään nuoret olivat paljon avoimempia sekä idearikkaampia. Mielestäni kuvakortit olivat erinomainen keino herättää ajatuksia sekä lisätä menetelmän mielenkiintoa.

Kysymyslomakkeeseen nuoret kirjaavat ajatuksiaan, joita he haluavat yleisesti jaettavaksi. Nuoret olivat tuottaneet tekstiä kokonaisuuteen verrattuna paljon, mikä osoittaa mielestäni menetelmän toimivuutta. Kuvakorttien avulla saatu luova ilmapiiri oli erinomainen menetelmä saada nuoret pohtimaan omaa toimintaansa. Havaitsin, että nuorten oli selkeämpää jäsentää puhettaan kuvakortteja käyttäen.

4.4 Pohdinta

Menetelmien pohtiminen oli mielestäni suuri haaste. Havainnointijakson aikana huomasin, kuinka Nuorisoverstaan nuoret ovat erityylisiä toisiinsa verrattuina. Osan menetelmistä uskoin toimivan toisten nuorten kanssa, kun taas toinen menetelmä toimisi toisen kanssa. Esimerkiksi yksilölomake toimi mielestäni paljon tuloksellisemmin nuoren kanssa, joka on hiljainen sekä omissa oloissaan viihtyvä. Ryhmätyöskentelytaitoja vaativat menetelmät eivät toimineet kyseisen nuoren kohdalla, koska nuori ei tuntenut oloaan mukavaksi ryhmän paineen

alla. Kolmannen kuvakortti menetelmän perusteella huomasi, kuinka nuoret puhuvat mielellään itsestään koskevista asioista, jopa muiden kuulleen. Ryhmässä pohtiminen muista laajemmista asioista ei taas mielestäni ottanut tuulta alleen kyseisellä kohderyhmällä, joka asettaa menetelmien laatimiselle rajoitteita. Saloviita kirjoittaa teoksessaan "Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatus", että ryhmän jäsenten statuserot ovat yhtenä suurena tekijänä turvallisen ryhmän muodostuksessa. Voimakkaiden persoonien, jotka haluavat johtaa keskustelua ja tyrmäävät toisten mielipiteet, voivat vahingoittaa pelokasta persoonaa vakavasti. Hiljaiset ja epävarmat persoonat hiljenevät entisestään, mikäli he kokevat ryhmän turvattomaksi (Saloviita 2006, 24 - 26.) Koen, että Nuorisoverstaan toiminnassa on tärkeää keskittyä avoimen ja yhteisöllisen ilmapiirin luomiseen. Nuorille tulisi luoda matala kynnyks keskusteluiden aloittamiselle niin toisille nuorille, kuin valmentajille (mt., 24 - 26).

Kiilakoski kertoo "Kenen kasvatus" teoksessa ihmisen henkisestä kasvamisesta, ja kuinka sitä voidaan tukea ohjaajien näkökulmasta. Teoksen mukaan jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas persoona, ja tätä tulisi vahvistaa tässä tapauksessa nuoren oman elämän ajattelussa. Nuoren kasvattaminen tähän ajattelumalliin onnistuu Kiilakosken mukaan ainoastaan nuoren ollessa dialogisessa suhteessa toiseen ihmiseen. Koen, että tätä prosessia on mahdollista tukea Nuorisoverstaan toiminnassa enemmän yhteisöllisyyden nimissä. Nuorten keskuudessa onnistunut yhteisöllisyys voi lisätä sosiaalisten valmiuksien kehitystä (Kiilakoski & Tomperi & Vuorikoski 2005, 339 - 343).

5 KOKEMUKSET MENETELMISTÄ

Tässä luvussa aion tuoda julki menetelmien havainnointi mahdollisuudet menetelmä kerrallaan. Käyn läpi menetelmien vaatimien taitojen tulkintaa, en niinkään vastauksien muodostamaa kuvaa Nuorisoverstaasta. Näiden tulkintojen avulla voidaan vetää johtopäätöksiä menetelmien toimivuudesta kohderyhmän asettamien vaatimusten mukaan. Olen muodostanut omien tulkintojeni perusteella jokaisesta menetelmästä osa-alueen, jota ohjaaja tarkastelee menetelmän haasteellisuudella. Tarkoitan tällä menetelmän haasteellisuutta esimerkiksi

kirjallisuuden tuottamisessa, ryhmätyöskentelyssä sekä oma-aloitteellisuudessa. Lisäksi viimeisessä menetelmässä nähdään visuaalisen helpotuksen vaikutukset ryhmätyöskentelyyn. Tämän ansiosta voidaan hakea oikeanlaista tasoa menetelmän haasteellisuuteen kohderyhmää ajatellen. Kyseiset ominaisuudet otin tulkittavaksi, koska ne ovat mielestäni työ- ja koulutusmaailmassa tärkeitä elementtejä.

Tutkittaessa nuorten ominaisuuksia toimia menetelmien vaatimalla tavalla, saadaan mielestäni tietoa peilikuvan ominaisuudella. Eli tarkoitan tällä havaintoja nuorten toiminnasta, jotka vastaavat kysymyksiin sosiaalisista kyvyistä. Nuorten tuodessa menetelmässä esimerkiksi julki ryhmätyöskentelytaitojen lisäämisen tarvetta, voidaan toiminnan kehittämisessä ottaa asiaa eri tavalla huomioon. Koppinen kertoo teoksessaan ryhmän olemassaolosta sekä ryhmän mahdollisuuksista. Ryhmätyöskentelyn mahdollisuudet ovat suuret, jos pohditaan yhteisen tavoitteen saavuttamista. Koppisen mukaan mikä tahansa ryhmä ihmisiä ei muodosta ryhmää, ellei mukanaolevilla henkilöillä ole esimerkiksi yhteistä päämäärää tai tietoa yhteenkuuluvuudesta (Koppinen & Pollari 1993, 28 - 29.) Joensuun Nuorisoverstaan nuoret muodostavat yhdenlaisen ryhmän, joka toimii tiettyjen arvojen ja käytäntöjen mukaan. Nuorisoverstaan nuoret muodostavat mielestäni ryhmän, joka yleispiirteiltään sisältää samankaltaisten elämänvaiheiden haasteiden yhteentörmäyksiä. Samankaltaisten elämänhaasteiden, kuten esimerkiksi heikko koulumenestys tai koulutuksen keskeyttäminen ovat vertaistuen avulla motivoitavissa. Nuorisoverstaan valmentajan avulla ryhmän muodostaman yhteisen päämäärän tavoittaminen voi olla tavoitteellisempaa ryhmän muodostaman vertaistuen saattamana

Ryhmätyöskentelyä vaativissa menetelmissä ohjaajan tulkinnan kohteeksi tulee ryhmän kehitys. Ryhmän kehittyminen ja toimiminen yhdessä paljastavat ovatko ryhmän jäsenet valmiita työskentelemään ryhmässä yhteisen hyvän puolesta. Saloviita kirjoittaa teoksessaan ryhmän kehityksestä ja sosiaalista taidoista. Saloviidan mukaan ryhmän kehitysvaiheet voidaan luetella viiteen osaan, eli ryhmän muodostumiseen, kuohuntavaiheeseen, mukautumiseen toimintaa ohjaaviin normeihin, suoritusvaiheeseen sekä hyvästijättöön. Näiden vaiheiden tulkintojen avulla voidaan muodostaa kokonaiskuva ryhmätyöskentelyn toimivuudesta. Sosiaaliset taidot ovat Saloviidan mukaan ryhmätyöskentelyn sivutuotteena

tulevia etuja, mutta ryhmätyötä voidaan muokata sosiaalisten taitojen mittariksi. Saloviidan mukaan sosiaalisten taitojen harjaannuttaminen on erityisen tärkeää nuoren kasvun kehitykselle (Saloviita 2006, 63 - 66.)

5.1 Yksilökyselyn toimivuus

Yksilökyselylomake on perinteinen keino hankkia palautetta toiminnasta, mutta kyselyssä on niin hyvät, kuin huonot puolet. Koen, että kyselyllä saadaan käytännöllisesti tietoa, mutta tieto on yksipuoleista, eikä jätä tulkinnalle paljoakaan varaa. Menetelmällä on hankalaa saada laadullista palautetta, koska nuoria on haastavaa motivoida vastaamaan sanallisesti lomakkeen avulla. Vastaukset tapahtuvat monivalinta menetelmällä, joka vastaa kysymykseen kyllä tai ei vastausvaihtoehdoilla. Menetelmällä saadaan helposti informaatiota, mutta informaatio ei ole syvällistä vaan pintapuolista tietoa. Nuoria tulee informoida kyselyä varten hyvin, jotta kysymyksiä pohdittaisiin ajatuksen kanssa. Nuoren vastatessa kysymyksiin erittäin nopeasti on oletettavaa, ettei kysymyksiä ole pohdittu. Tekemässäni kyselyssä havaitsin kattavasta opastuksesta huolimatta, etteivät noin puolet nuorista keskittyneet kyselyn täyttämiseen pitkäksi aikaa.

Havainnoidessani menetelmää toimivuudeltaan pidän yksilökyselyä toimivana kyselymenetelmänä, kun halutaan informaatiota yksinkertaisiin kysymyksiin. Tarkoitin yksinkertaisuudella lähinnä mielipidekyselyä, mikäli haetaan tietoa esimerkiksi muutamaaan vastausvaihtoehtoon. Haettaessa tietoa Nuorisoverstaan toiminnasta kokonaisvaltaisesti, toimivat toiminnalliset menetelmät informaation tuottamisen näkökulmasta paremmin. Menetelmästä voidaan kuitenkin havaita Nuorisoverstaan nuorten keskittyminen haasteellisuudeksi, kyseistä menetelmää toteutettaessa. Kuten edellä mainitsin havainneeni noin puolten nuorista kiirehtivän kyselyn täyttämässä, voidaan mielestäni sanoa menetelmien vaativan tulevaisuudessa painottamista asiaan keskittymiseen. Keskittyminen ja rauhallisuus ovat mielestäni työ- ja koulumaailman pelisääntöjä, joita jokainen tulevaisuudessaan tarvitsevat.

5.2 Cafe - menetelmän toimivuus

Kyseisessä menetelmässä pystytään tulkitsemaan vastauksien lisäksi nuorten ryhmätyöskentelytaitoja, joita menetelmä vaatii todella paljon. Menetelmässä nuoret työskentelevät pienryhmissä, joissa on tavoite tuottaa omia ajatuksia ryhmässä päättäen. Menetelmän alussa painotin nuorille, kuinka tärkeää on saada jokaisen ryhmässä olijan ääni kuuluviin. Ryhmiä tarkkaillessa havaitsin ryhmässä vallitsevan ujoutta, pelkoa sekä pienesti välinpitämättömyyttä. Motivoinnilla sain aikaiseksi osalle ryhmistä keskustelua, mutta motivoinnista huolimatta en saanut jokaista ryhmän jäsentä osallistumaan keskusteluun.

Ryhmissä oli havaittavissa erilaisia rooleja, kuten välinpitämättömät; joita en saanut motivoitua toimintaan ollenkaan. Välinpitämättömiä oli muutamassa ryhmässä, mutta he eivät hankaloittaneet menetelmän sujuvuutta. Heidän panoksensa palautteen annosta jäi kuitenkin uupumaan. Toisena roolina huomasin ujut nuoret, joiden teki mieli sanoa oma mielipiteensä, mutta he eivät sitä uskaltaneet tehdä pienen kannustuksenkaan saattamana. Ryhmän muodostama paine oli heidän motivoinnin epäonnistumisen syynä, joka kertoo näiden nuorien tarpeista. Kyseisten ujojen nuorten tarve saada kokemusta ryhmätyöskentelystä sekä sosiaalisista kontakteista ovat erittäin tärkeitä heidän tulevaisuuden kannalta. Kolmantena ryhmittymänä havaitsin nuoret, jotka vastasivat asiallisesti muut ryhmäläiset huomioon ottaen. Mielestäni tämä havainto osoittaa yhden neljäsosan nuorista hallitsevan ryhmätyöskentely taitojen perussäännöt. Neljäntenä ryhmänä tai tässä tapauksessa muutamina yksilöinä havaitsin nuoret, jotka olivat mielellään äänessä ja toivat julki ajatuksiaan ryhmässä. Nämä asiakkaat eivät taas ottaneet huomioon ryhmän muiden jäsenten mielipiteitä, vaan korvasivat muiden mielipiteet omillaan.

Koppinen puhuu teoksessaan ryhmän käytön eduista, kuten oppimisen ja tietoisuuden lisäämisestä. Ryhmällä on myös vaikutuksensa sosiaalisuuden ja tässä tapauksessa nuoren kasvun kehittäjänä. Ryhmän positiivisten etujen näkyväksi tekeminen voi olla hetkessä vaikeaa, mutta nuorten sosiaalistaminen ryhmätöinnin avulla on erittäin hyvä menetelmä (Koppinen & Pollari, 30 - 32.) Aikaisemmin todettuani Nuorisoverstaan nuorten olevan sisäänpäin sulkeutuneita,

on ryhmätyöskentelyn tuoma sosiaalistamisen etu omiaan kohderyhmälle. Nuorisoverstaan toiminta sisältää ryhmätoimintaa nimenomaan edellä mainittujen etujen vuoksi, mutta mielestäni ryhmätoiminnan havainnoimisen tuomiin etuihin tartutaan liian vähän.

Ryhmätyöskentelyn havainnoimisessa menetelmä oli toimiva, mutta konkreettisen materiaalin hankinnan kannalta se ei päässyt oikeuksiin. Menetelmää toistaessa tulee miettiä näkökulmat valmiiksi, että tiedetään mitä ryhmätyöskentelyn taitoja halutaan tulkita. Kohderyhmän ryhmätyöskentelytaidot kokonaisuuden huomioon ottaen vaativat toimiakseen lisäävustuksia, kuten esimerkiksi visuaalisia helpotuksia. Seuraavassa menetelmässä olen käyttänyt visuaalisia kuvakortteja helpotuksena, jonka ansiosta saadaan aikaan keskustelevampi sekä avoimempi ilmapiiri.

5.3 Kuvakortti - menetelmän toimivuus

Jarasto kertoo teoksessaan ihmisen oppimisesta ja erilaisista työskentelytavoista. Jaraston mukaan ihmisen oppimiseen vaikuttavia tekijöitä on monia, kuten sosiaaliset, emotionaaliset ja fysiologiset tekijät. Tiedon välittämisen tehostamisen keinoja ovat erilaiset hahmottamisen kanavat, kuten visuaaliset, auditiiviset, kinesteettiset ja taktuaaliset keinot (Jarasto & Sinervo 1999, 149 - 152.) Näiden hahmottamisen keinoin eli ihmisen näön, kuulon, liikkumisen ja koskettamisen keinojen tehostaminen voi auttaa tässä tapauksessa Joensuun Nuorisoverstaan nuoria työstämään menetelmää motivoituneemmin. Kuvakortti menetelmässä otin käyttöön visuaalisen tehostamisen keinon, jonka avulla pyrin saamaan nuorten mielenkiinnon menetelmää kohtaan. Visuaalisen tehostuksen avulla sain aikaan nuorille mahdollisuus jäsentää ajatuksiaan näkömuistin avulla

Kuvakorttimenetelmässä toimittiin henkilökohtaisella tasolla, jossa jokainen pohdi visuaalisten kuvakorttien avulla omaa henkilökohtaista tulevaisuutta. Kuvakortit helpottivat hahmottamista ja ajatusten jäsentämistä sekä olivat erinomainen keino lisätä menetelmän mielekkyyttä ja motivointia. Nuoret kertoivat kuitenkin ryhmässä omasta tulevaisuudestaan sekä omista haasteistaan yllättävän mielellään. Nuorisoverstasta suoranaisesti kehitäviä ajatuksia ei niinkään mene-

telmän ansiosta esille tullut. Menetelmän ansiosta sain nuoret keskustelemaan, sekä tuomaan julki omia tarpeita yksilötasolla. Ohjaajana pystyy tulkitsemaan nuorten puheiden välistä asioita, joita voitaisiin kehittää yksilön itsensä kohdalla. Kehitettävä toiminta ei välttämättä toimisi muiden nuorien kohdalla, koska muut nuoret eivät välttämättä ole samankaltaisessa elämäntilanteessa. Menetelmän rikkautena onkin saada nuoret pohtimaan omaa elämäänsä nyt ja tulevaisuudessa, jonka ansiosta yksilösuunnitelman tekeminen voi kehittyä. Toteankin toiminnallisen menetelmän, jossa nuori pääsee vertaistuen mahdollistavassa tilanteessa jakamaan omia kokemuksiaan olevan erinomainen keino saada tulokittavaa materiaalia valmentajien käyttöön. Valmentajien saadessa tietoa asiakkaan omista tulevaisuuden näkymistä, sekä tavoitteista voidaan toimintaan kehittää verstaan asiakasryhmälle sopivammaksi.

Ryhmätyöskentelytaidot ovat erittäin suuri etu työ- ja koulutusmaailmassa, ja menetelmien tuoma vaikutelma Nuorisoverstaan nuorien tarpeesta ryhmätyöskentelytaidoille ovat ilmeiset. Nuorisoverstaan toiminta tähtää toiminnoillaan tukemaan yksilön kasvua kohti oma-aloitteellisempaa sekä muita huomioon otavampaan toimintaan.

Sosiaaliset kontaktit Nuorisoverstaan työpajalla edistävät nuorten tavoitteita sosiaalisempaan elämään kokonaisvaltaisesti, mutta mielestäni ryhmäyttämisen tarve tulee menetelmien kautta näkyväksi. Havainnointijaksolla havaitsin nuorten tarpeen saada muista nuorista ystäviä, joiden kautta he voivat saada vertaistukea sosiaalisen vahvistumisen kannalta. Kohderyhmä muodostui erikäisistä nuorista, joiden henkilökohtaiset taustat ja tulevaisuuden näkymät erotuivat toisistaan paljon. Kyseisten erojen vuoksi tutustuminen Nuorisoverstaan nuorten kanssa voi olla haastavaa, varsinkin osan nuorien ollessa hieman ujoja tai sisäänpäin sulkeutuneita. Erilaisten ryhmäyttämisen keinoin on mahdollista saavuttaa nuorten keskuudessa parempaa yhteishenkeä, vertaistukea sekä työilmapiirin avoimuutta.

6 POHDINTA

Tutustuminen Joensuun Nuorisoverstas ry:n toimintaan oli mielenkiintoista ja antoisaa. Pääsin kohtaamaan ammatillisia valmentajia työssään, jossa nuorten elämäntilannetta pyritään vahvistamaan kohti työ- ja koulutusmaailmaa. Nuorten haasteet ovat moninaisia ja vaativat todellista ammatillisuutta Nuorisoverstaan valmentajilta. Nuorisoverstaan ammattimaisista työntekijöistä huolimatta toiminnan kehittäminen vaatii palautetta, jotta toimintaa voitaisiin kehittää työntekijätasolla aina toimivammaksi. Opinnäytetyöni henkilökohtaisena tavoitteena onkin tuoda erilaisia näkökulmia Nuorisoverstaan toiminnan kehittämiseen erilaisin keinoin.

Opinnäytetyöni toi uudenlaisen näkökulman tulkita palautteen keräämistä. Menetelmien avulla saadun materiaallisen palautteen avulla saadaan informaatiota tietynlaisen tulkinnan tekoon. Menetelmien tärkein anti on menetelmien toimivuuden mittaaminen kohderyhmään, josta kerroin aikaisemmin osiossa menetelmien tulkinta. Tulevaisuudessa suosittelen palautteen keräämisen kahdelle henkilölle, jotka tekevät suunnitelman menetelmän aikana tehtävästä tarkkailusta. Henkilöt tekevät molemmat omat muistiinpanot tulkinnoistaan, jonka jälkeen keskustelun avulla etsitään yhtenäinen linja tulkinnoille. Näin saadaan aikaan tasaveroinen tulkinta kohderyhmän tasosta suorittaa menetelmällä asetetut tavoitteet.

Nuorisoverstaan nuoret ovat haasteellinen ryhmä motivoida palautekyselyyn, jonka vuoksi konkreettinen palaute jäi loppujen lopuksi suppeaksi. Yksi menetelmä osoittautui kokonaiskuvan ottaen huomioon parhaimmaksi. Kuvakorttime-
netelmä osoittautui tuottavimmaksi menetelmän toimivuuden ja konkreettisen materiaalin tuottamisen kannalta. Menetelmässä on mahdollisuus tulkita nuorten suoriutumista toteutuksessa.

Ryhmätyöskentelyä vaativissa menetelmissä havaitsin, että ryhmiä tulee pohjustaa omassa ryhmässä toimimiseen. Toteuttamissa ryhmätyöskentelytilanteissa nuorten toiminta osoitti, että he eivät uskaltaneet ottaa roolia keskustelun avaajana. Uskon ryhmän tuntemattomuuden tuovan nuorille turvattomuuden

tunnetta, joka vie ryhmätyöskentelyltä pohjaa toimia vapautuneesti. Nuorten ollessa toisilleen tuntemattomia, on havaintojeni mukaan tuloksellisempaa ryhmäyttää nuoria erilaisin menetelmin. Nuorten tutustuesssa toisiinsa esimerkiksi nimien ja kokemusten perusteella pintapuolisesti, saattaa ryhmätyöskentelymenetelmät tuottaa enemmän tulosta.

Yksilökyselyn yksinkertaisuuden vuoksi ilmenee haasteellisuus, eli kuinka saada nuoret pohtimaan kysymyksiä tosissaan. Useat nuoret vastasivat kysymyksiin todella nopeasti, jonka aikana nuori ei yksinkertaisesti ehdi pohtia kysymystä kovinkaan laajasti. Havaintojeni perusteella uskoisin, että yksilökyselyn vastauksista ei saatu laadullista palautetta. Hyviä ominaisuuksia yksilökyselyssä olivat sen yksinkertaisuus vastaajalle ja kepeä kokonaisuus kohderyhmä huomioon ottaen. Huonoina puolina yksilökyselyssä olivat yksinkertaisuuden aiheuttama nuorten välinpitämättömyys. Kysely olisi saanut olla hieman moninainen, eli tarkoitan tällä useampaa vastausvaihtoehtoa. Yksilökyselyä jatkossa toteuttaessa tekisin kysymyksistä aavistuksen haasteellisempia, mutta kuitenkin nuoria itseään koskevia. Havaitsin, että nuorten on mielekkäämpää kertoa itsestään ja omista kokemuksistaan, kuin Nuorisoverstaan toiminnoista. Uskon sen johtuvan nuorten kokonaiskuvan puutteellisuudesta Nuorisoverstaan toiminnasta. Nuorilta voi kysyä asioita, joihin he voisivat samaistua oman elämäkokemuksen turvin. Nuorten vastausten perusteella, voidaan Nuorisoverstaan toimintaa kehittää nuorten haasteiden kautta. Tarkoitan tällä esimerkiksi kysymyksiä ja väittämiä nuoren vapaa-ajan, työelämän tai koulun haasteista.

Ryhmätyöskentelyä vaativia menetelmiä toteuttaessa havaitsin opinnäytetyön kannalta tärkeimpiä asioita. Nuorisoverstaan nuorten haasteet ryhmätyöskentelytaidoissa ja sosiaalisissa taidoissa, vaikeuttivat merkittävästi menetelmän toimivuutta. Havaitsin, että nuoret olivat entistä hiljaisempia ja sulkeutuneempia cafe-menetelmän ryhmätyöskentelytilanteissa. Nuorten välinen kommunikoiminen oli vähäistä ja vain harvat uskalsivat puhua ryhmän kuullen. Kuvakortti-menetelmän ansiosta ryhmän muodostamat paineet olivat lieventyneet, vaikka osassa ryhmässä oli mukana samoja nuoria, kuin cafe-menetelmässä. Kuvakortti-menetelmän aikana havaitsin, että nuoret syventyivät pohtimaan esitettyjä kysymyksiä. Nuoret käyttivät aikaa heidän mielestään sopivien kuvakorttien et-

simiseen. Nuorten käyttivät aikaa runsaasti vastausten kirjoittamiseen, joka näkyi myös monipuolisina suullisina kertomuksina. Havaitsin myös nuorten keskityvän kuvakorttimenetelmään niin syvällisesti, että uskoisin ryhmän muodostavan esiintymisen paineen lievittyvän. Useimmat nuoret halusivat kertoa mielellään omista kuvakorteistaan ja mitä ajatuksia ne herättivät. Mielestäni nuorten kynnys puhua ryhmän kuulleen lievittyi, kun nuoret saivat puhua niin sanotusti kuvakortin takaa.

Vastaavanlaisen kyselyn järjestäminen vaatii havainnointijakson, kuten minäkin pidin. Havainnointijakson tarkoituksena on tutustua Nuorisoverstaan toimintaan, työntekijöihin ja nuoriin. Havainnointijaksolla saatujen havaintojen perusteella menetelmien kysymyksiä voidaan päivittää. Menetelmien toistamista ajatellen havainnointijaksolla tulee havaita erilaisten persoonien yhteensopivuuksia. Tarkoitan tällä nuorten muodostamien ryhmien havainnoimista, koska mielestäni valmiiksi toisilleen tutut nuoret toimivat havaintojeni perusteella avoimemmin ryhmätyöskentelytilanteissa. Menetelmiä ajatellen havainnointijakson aikana tulee luoda valmiit ryhmät, joissa menetelmät toteutetaan. Valmiiksi pohdittujen ryhmien kasaaminen itse menetelmään on käytännön tasolla nopeampaa ja yksinkertaisempaa. Ryhmät voi julkaista nuorille etukäteen, jotta nuorten ennakkojännitystä saataisiin lievitettyä. Tämänkaltaisella uudistuksella saataisiin ryhmätyöskentelytilanteesta nuorille miellyttävämpi.

Haasteena menetelmien toteutukselle näin Nuorisoverstaan miljöön, joka toi nuorille välinpitämättömän oloisen reaktion menetelmiä kohtaan. Osalla nuorista tuntui olevan kiire jatkamaan mielenkiintoista työtehtäväänsä tai osaa nuorista ei vain onnistunut motivoida menetelmään. Toistaessa menetelmiä, ehdotan kyselyn järjestettävän kokonaan eri paikassa, joka on varattu ainoastaan menetelmää varten. Kyselyä varten varattu aika tulee olla riittävä, jotta kiireen tunteelta vältyttäisiin. Ryhmätyöskentelyä vaativissa menetelmissä olisi erinomainen keino pohjustaa nuoria tulevaan tehtävään erilaisin ryhmäpelein. Nuoret pääsevät tutustumaan toisiinsa nimien ja ajatuksien pohjalta. Ryhmänturvallisuuden luomiseksi toisten nuorten tunteminen vähentäisi nuorten pelko ja jännitystiloja.

Nuorisoverstaan toiminnan tarkoitus ja paikka yhteiskunnassa on havaintojeni mukaan nuorille haastava käsite. Nuorten on hankala käsittää heitä auttavien ja suojelevien yhteiskunnallisten palveluiden tarkoitusta. Nuorten kyky käsittää ihmisen tarkoitus yhteiskunnassa on havaintojeni mukaan kateissa, koska osalla Nuorisoverstaan nuorilla saattoi motivaation lähteenä olla ainoastaan raha. Tarkoitusta omalla kohdalla, yhteiskunnan tuottavana jäsenenä ei nähdä. Nuorisoverstaalla työskentelemällä nuori on oikeutettu työmarkkinatukeen, jonka motivoimana osa nuorista saattoi ainoastaan saapua Nuorisoverstaalle. Nuorilla ei välttämättä ole kykyä nähdä tulevaisuuteen, johon vaikuttavat elämänvalinnat. Nuorisoverstaan syvin tarkoitus lienee saada nuori itse pohtimaan oman elämän valintoja, joiden ansiosta nuori voi päästä haluamalleen koulutus- tai työuralleen. Mikäli nuori ei kykene ymmärtämään Nuorisoverstaan tarkoitusta omassa elämässään, voidaanko häneltä saada tuolloin suoranaisesti laadullista palautetta Nuorisoverstaan toiminnasta? Nuoren asiakkuuden pituus riippuu yksilösuunnitelmasta, joka jokaiselle nuorelle laaditaan. Nuorten asiakkuudet voivat vaihdella kuukaudesta puoleen vuoteen, joka aiheuttaa palautteenkeräämiselle haasteen. Kokonaiskuvan kaltaisen palautteen saaminen jatkuvasti uudelleen muodostuvista nuorisoryhmistä on hankalaa. Palaute on pirstaleista uusien ja aikaisemmin Nuorisoverstaalle saapuneiden vuoksi. Pidemmän aikaa Nuorisoverstaalla viettäneellä nuorella on vertailukohta saapumishetkestä nykyiseen hetkeen. Paremminkin palvelevana palautteen keräämisen menetelmänä voisin ehdottaa yksilöhaastattelua, joka suoritetaan nuoren saapuessa Nuorisoverstaalle. Haastatteluja on hyvä pitää kesken aiottua valmennusjaksoa, sekä jakson lopuksi. Kyseisellä menetelmällä saadaan kohdennettua tietoa nuoren viettämästä ajasta Nuorisoverstaalla. Menetelmä vaatii taloudellista panostusta viemällä valmentajilta resursseja perustehtävistä, mutta näin yksilön kehitystä voitaisiin raportoida. Kehityksen muodostama tulkinta voi tuoda kehittämissideoitu nuoren valmennukseen.

Opinnäytetyöni punainen lanka oli kehittää menetelmiä, joiden avulla saadaan laadullista palautetta. Opinnäytetyöni Nuorisoverstaan näkökulmasta on onnistunut, mikäli saan kehitettyä kohderyhmään toimivan menetelmän. Ulla Mänttärin mukaan Nuorisoverstaan nuoret ovat haastava kohderyhmä, jonka vuoksi epäonnistuminen on mahdollista. Hänen mukaan kaikki saadut kokemukset ja tiedot tulevat kehittämään Nuorisoverstaan toimintaa joka tapaukses-

sa. Havaintojeni mukaan olen saanut kehitettyä menetelmän, joka toimii Nuorisoverstaan kohderyhmään. Kuvakorttimenetelmän avulla uskon Nuorisoverstaan saavan kerättyä palautetta, joka palvelee yhdistyksen kehittämistä. Havaintojeni avulla uskon Nuorisoverstaan saavan paljon hyödyllistä tietoa, joka itsessään toimii toiminnan kehittämisen lähtökohtana. Opinnäytetyöni on esitelty Joensuun Nuorisoverstas ry:n hallituksen kokouksessa. Opinnäytetyöni on toimitettu hallituksen pyynnöstä hallituksen jäsenille. Olen pyytänyt hallituksen jäseniä antamaan opinnäytetyöstä palautetta, mutta opinnäytetyön palautuksen aikataulun puitteissa palautteen liittäminen opinnäytetyöhön ei ollut mahdollista.

LÄHTEET

Aalto, Mikko. 2002. Vuorovaikutustaidot. Forssa: Forssan Kirjapaino Oy.

Aalto, Mikko. 2000. Ryppäästä Ryhmäksi. Hausjärvi: Esa Print Oy.

Ahvenainen, Ossi & Ikonen, Oiva & Koro, Jukka. 2002. Johdatus erityiskasvatuksen käytäntöön. Vantaa: Dark Oy.

Alatupa, Saija (toim.) 2007. Tutkimustulosten yhteenveto. Teoksessa Alatupa, Saija (toim.) & Karppinen, Krista & Keltikangas-Järvinen, Liisa & Savioja, Hannele. 2007. Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma. Löytyykö huonosuorituksen syy koulusta vai oppilaasta. Helsinki: Edita PrimaOy, 13 - 17

Aro, Jari 2011. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side. Teoksessa Kangaspunta, Seppo (toim.) Yksilöllinen yhteisöllisyys. Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print, 38 - 44.

Dunderfelt, Tony. Elämänkaaripsykologia. 14.-15. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Haapala, Anu (toim.) 2002. Tulevaisuuskasvatus. Juva: WSOY.

Harinen, Päivi & Heikura, Mari & Lehmus, Heikki & Vallisto, Matias. 2008. Tapelua takapenkillä. Kokemuksia kohdennetun nuorisotyön poikien pienryhmätoiminnasta. Tampere: Juvenes.

Havighurst, R.J 2011. Jäsentymisen vaihe (20-40-vuotiaana). Teoksessa Dunderfelt, Tony. Elämänkaaripsykologia. 14.-15. painos. Helsinki: WSOYpro Oy, 97 - 99.

Jarasto, Pirkko & Sinervo, Nina. 1999. Elämää varten. Murrosikäisen ja nuoren maailma. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Joensuun Nuorisoverstas ry, 2013. Viitattu: 13.8.2013. www.nuorisoverstas.fi

Joensuun Nuorisoverstas ry toimintasuunnitelma 2013

Kaipio, Kalevi. 1999. Kasvattava yhteisö. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Keltikangas - Järvinen, Liisa 2007. Koulu sosiaalisen pääoman lisääjänä ja elinikäisen oppimisen kasvattajana psykologisten tutkimustulosten valossa. Teoksessa Alatupa, Saija (toim.) & Karppinen, Krister & Savioja, Hannele. Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma, Löytyykö huono-osaisuuden syy koulusta vai oppilaasta. Helsinki: Edita PrimaOy, 23 - 31.

Kiilakoski, Tomi & Tomperi, Tuukka & Vuorikoski, Marjo (toim.) 2005. Kenen kasvatus. Kriittinen pedagogiikka ja toisinkasvatuksen mahdollisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kivelä, Valtteri & Lempinen, Juho. 2010. Arki hallintaan. Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. Turenki: Kirjapaino Jaarli Oy.

Koppinen, Marja-Leena & Pollari, Jorma 1993. Yhteistoiminnallinen oppiminen. Tie tuloksiin. Juva: WSOY.

Kuusela, Pekka (toim.) 2007. Sosiaalipsykologia. Yksilöstä yhteiskuntaan. Kuopio: UNIpress Ab

http://www.nuorisotakuu.fi/nuorisotakuu/mika_nuorisotakuu

Petäjä, Merita & Koponen, Eeva. 2002. Muutosprosessin ohjaaminen. Helsinki: Hakapaino Oy.

Purjo, Timo (toim.) 2008. Väkivaltaisesta nuoruudesta vastuulliseen aikuisuuteen. Nuorten erityiskasvatuksen mahdollisuudet ja keinot. Tampere: Tampereen Yliopistopaino - Juvenes Print.

Saloviita, Timo. 2006. Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatus. Juva: WS Bookwell Oy.

LIITTEET

Liite 1

Tämän kyselyn käsitellään luottamuksellisesti ja kootaan yhteen niin, ettei yhteenvedosta voi tunnistaa yksittäistä vastaajaa.

Valitse rastilla itseäsi kuvaava vaihtoehto.

Sukupuoli	Nainen	Mies
------------------	--------	------

Ikä	Alle 19-vuotias	19 – 24-vuotias	Yli 24-vuotias
------------	-----------------	-----------------	----------------

Olen tällä hetkellä Nuorisoverstaalla. Voit valita useamman vaihtoehdon.	
Starttiverstas	
Alkuhaastattelu sekä suunnitelmat	
TANE – starttivalmennuksessa (Kontiolahti)	
Työ- ja yksilövalmennuksessa (Outokumpu)	
Taitoverstas	
Keittiö	
Ompelu	
Erikoistekniikka	
Kuvallinen ilmaisu	
Tekninen verstas	
Rakentaminen	
Puutuotteiden valmistuksen eri vaiheet	
Entisöinti	
Pintakäsittely	
Asiakastyöt	
Muuta	

Olen ollut Nuorisoverstaalla yhteensä		
Alle 1 kuukauden 7	1 – 3 kuukautta 3	Yli 3 kuukautta 8

Väittämä	Kyllä	Ei
1. Tulen mielelläni verstaalle		
2. Olen saanut verstaalta helposti kavereita		
3. Onko vuorovaikutus toisten kanssa lisääntynyt?		
4. Oliko työvalmennus riittävää?		
5. Valmentajan avulla olen selvinnyt haasteistani		
6. Löytyikö yksilövalmennuksen avulla jatkopolkua tai toteutettavaa suunnitelmaa?		
7. Ryhmätyöskentelytaidot ovat tärkeitä työskennellessä työelämässä		
8. Olen oppinut verstaajaksolla pitämään kiinni aikatauluista		
9. Oletko saavuttanut verstaajaksolla säännöllisen työskentelyrytmin?		
10. Oletko päässyt tekemään verstaajaksolla oikeita töitä?		
11. Mielestäni työtehtävät ovat liian haastavia		
12. Verstaajakso on lisännyt työelämä- ja koulutusvalmiuksia sekä mahdollisuuksiani?		
13. Oletko verstaajaksolla hakenut koulutus ja /tai työpaikkaa?		

Vapaasana/terveiset: _____

Liite 2

Kuva-menetelmälomake

Palautekysely Joensuun Nuorisoverstas ry:n toiminnasta.

Valitse pöydältä 1-3 kuvakorttia, joiden avulla vastaat kysymyksiin. Kuvien valinnan jälkeen kirjaa ajatuksiasi ranskalaisin viivoin kysymysten alle.

1. Kuinka kehittäisit Nuorisoverstasta?

- Esimerkiksi työtilojen, työtehtävien tai ohjaajien osalta.

2. Nuorisoverstasjakson aikana olen oppinut...?

3. Mitä aiot tehdä Nuorisoverstasjakson jälkeen, koulun/työelämän suhteen?